

KATOLIČKI LIST

# ZVONIK

GODINA: II

BROJ: 7

Subotica, svibanj - maj 1995.

Cijena: 2,00 N. din

## UZAŠAŠĆE

*U ono vrijeme reče Isus svojim učenicima: primit ćete snagu Duha Svetoga, koji će sići na vas, i bit ćete mi svjedoci u Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji, i sve do kraja zemlje.*

*Kada to reče, podiže se njima naočigled i oblak ga ote njihovim očima.*



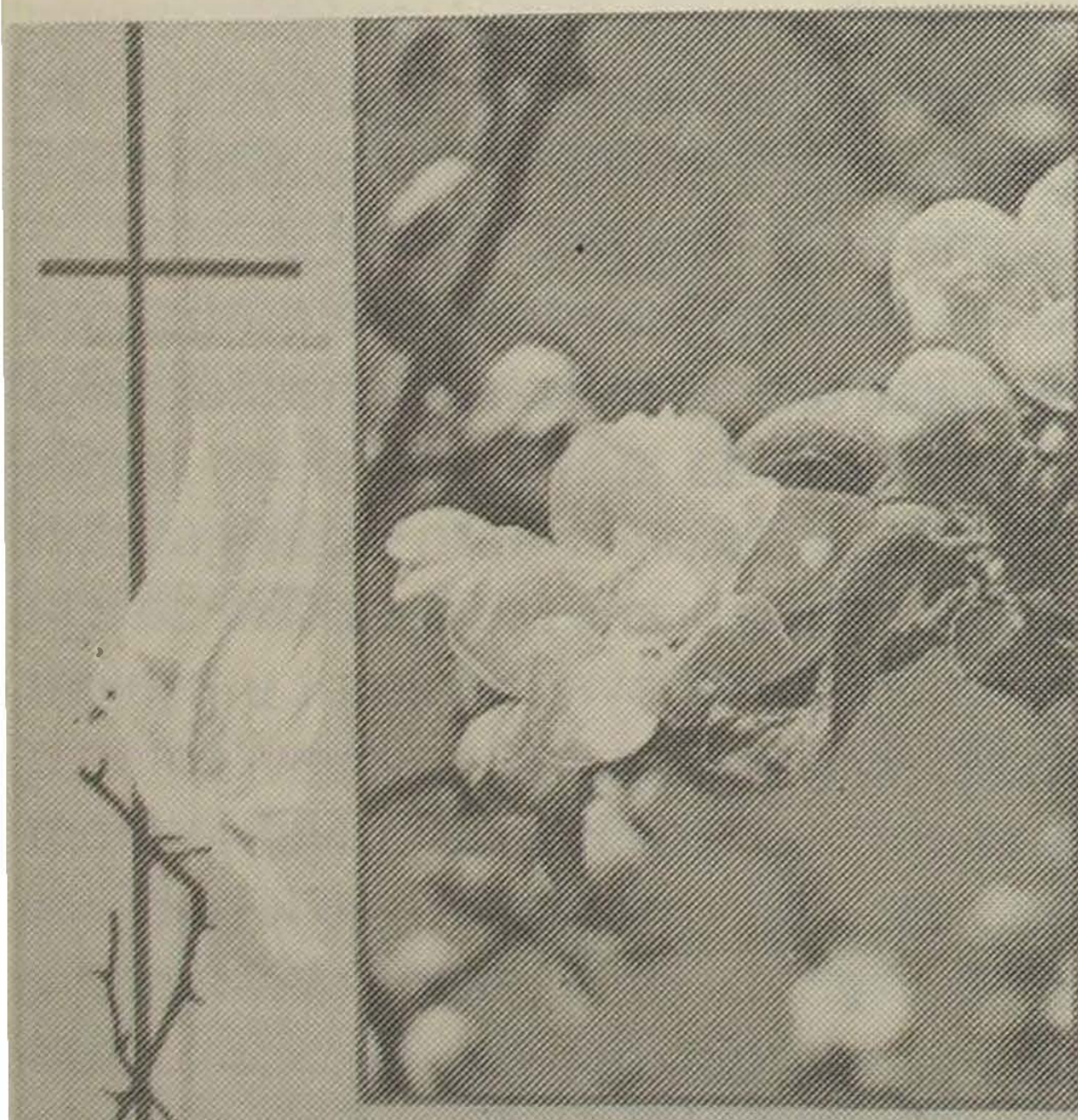
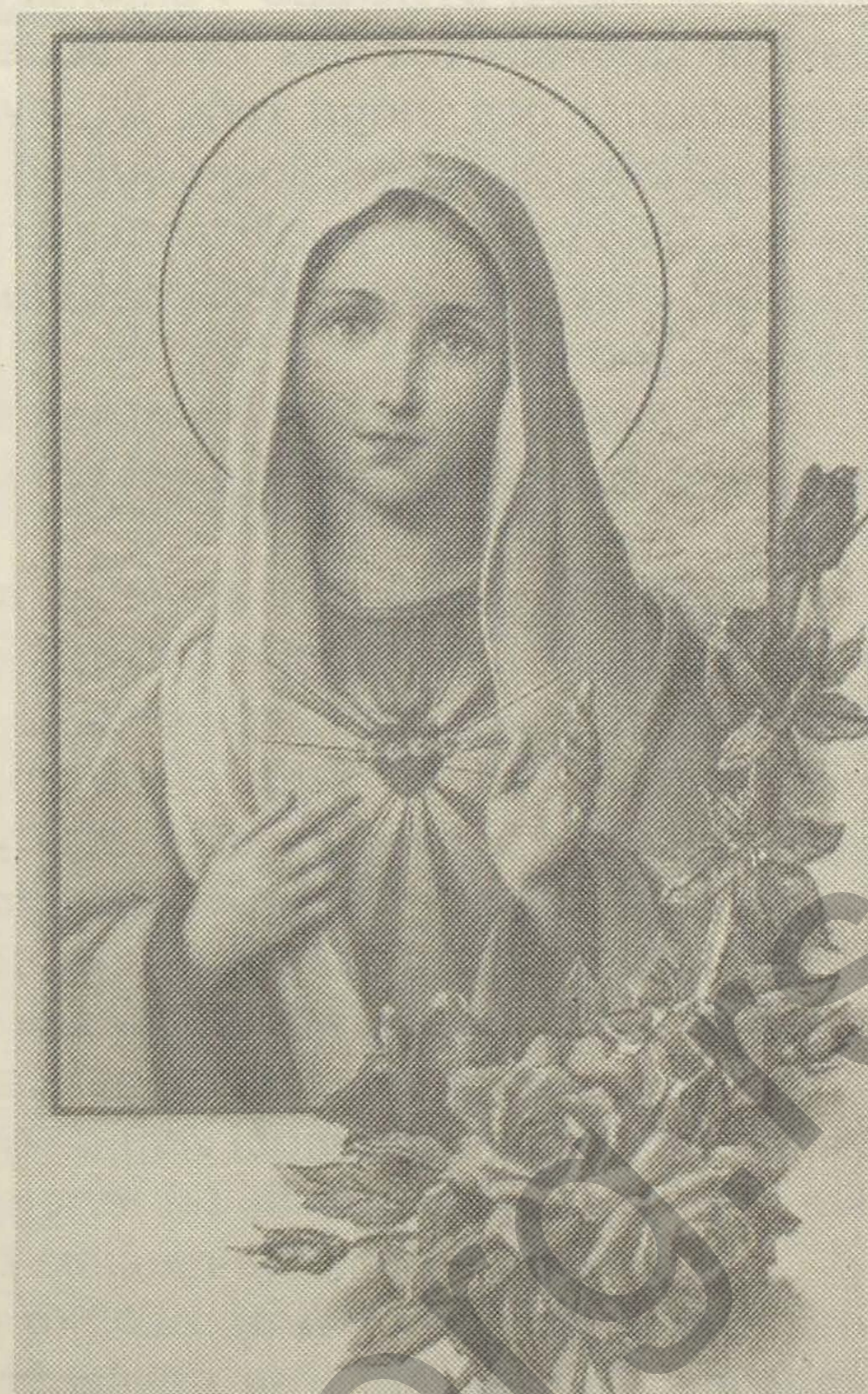
### MARIJO, SVIBNJA KRALJICE

Marijo, svibnja Kraljice,  
Ti Majko rajskog slavlja,  
Pred sliku tvoju ružice  
Na pozdrav svibanj stavlja.

O daj ga, daj, blagoslovi  
I sve nas, Majko, s njime  
Te srca naša prizovi,  
Da tvoje slave ime.

Oj, Majko Božje milosti,  
Vijek pomoć nama budi,  
Da vijenac sviju kreposti  
Nam svima resi grudi.

*I dok su netremice gledali kako on odlazi u nebo, gle, dva čovjeka stadoše kraj njih u bijeloj odjeći i rekoše im: "Ljudi Galilejci, što stojite i gledate u nebo? Ovaj Isus, koji je od vas uzet na nebo, isto će tako doći kao što ste vidjeli da odlazi na nebo".*



### PROLJEĆE

*Ja vidjeh: rađa se proljeće  
I svoju molitvu uzdigoh Tebi,  
O, Gospode!*



#### IZ SADRŽAJA:

- \* Kruh - što slast u sebi ima
- \* Evanđelje života pape Ivana Pavla II
- \* Josip egipatski
- \* Fatimski apostolat
- \* Ekskluzivno - Intervju sa sestrom Ancllom Vujković

## SVIM ZANOSOM SRCA I DUŠE

U vazmenom bdijenju svi katolici svijeta klicali su u hvalospjevu uskrsnoj svijeći: "O, divne li dobrote tvojega milosrđa prema nama! O, nedokučiva li zanosa ljubavi...". Doista, nedokučiv je taj zanos ljubavi Božje prema nama: "On ni svog sina ne poštedje, nego ga za sve nas preda". Nedokučiv je zanos i Isusove ljubavi: krv je svoju prolio, da nas otkupi! Po zanosu Duha Svetoga ljubav je Božja razlivena u srcima našim. Stoga je uistinu dostojno i pravedno, Gospodinu, "svim zanosom srca i duše i službom svega glasa slavu pjevati". Slavimo Gospodina u ovom vazmenom vremenu cijelim svojim bićem: i riječima, i ponašanjem, i radom, i odmorom, a nadasve životom. Mi ne smijemo stajati i gledati u nebo, nego raditi i činiti djela ljubavi... Tako ćemo svaki dan imati ovdje na zemlji trenutak neba. I tako sve do onog dana dok Isus ponovno ne dođe u slavi... Kad Isus ponovo dođe, ne smije nas zateći u "neradu" i grijehu. Ne smijemo biti pasivni vjernici. Nek naš život bude takav da ljudi promatrajući nas mogu reći: O, divne li dobrote... Odgovorimo na zanos Božje ljubavi zanosom svoje ljubavi. Tako ćemo razgoniti tamu zla i grijeha u sredini u kojoj živimo. Bit će to milo Gospodinu, korisno nama i na radost drugima.

Nalazimo se u Marijinom mjesecu. Učimo se zanosu od nje. Čitav njezin život bio je jedan zanosni "Veliča".

Četvrta vazmena nedjelja je nedjelja Dobrog Pastira. To je Svjetski dan molitve za duhovna zvanja. Mnogim svećenicima, redovnicima i redovnicama ponestalo je zanosa. Molimo Dobrog Pastira da im vrati prvotni zanos - da se vrate "prvoj ljubavi" u navještanju Božjeg kraljevstva. A još više molimo Gospodara žetve da zanese mnoge mladiće i djevojke, te se odvažte slijediti ga u duhovnom zvanju.

Ovim Zvonikom želimo poticati ili podržavati zanos vaše ljubavi i pomoći vam da otklonite sve ono što može umanjiti ili uništiti taj zanos u vama.

Zahvaljujem svima na riječima podrške koje ste nam uputili za uskrsni broj, osobito glede njegovog sadržaja. Zahvaljujem i na novčanim prilozima, koji također podržavaju naš rad. Trebamo vašu podršku da nam nikada ne ponestane zanosa u ovom poslu, u ovom vidu našeg služenja Narodu i Crkvi. Podržavajte nas i molitvom da doista svakim brojem "Zvonika" zanosno proslavimo Gospodina.

Svim zanosom srca i duše, vaš urednik

Andrija Anišić

## KRUH - ŠTO SLAST U SEBI IMA

Otkad je čovjek na zemlji, morao se brinuti za hranu. Biraio je razna zanimanja. Bio je stočar, ratar, lovac, ribolovac... Često se puta udruživao da bi sebi i svojima pribavio dovoljno hrane. Imati hranu značilo je produžiti život, vedro gledati u sutra.

Biblija nam govori kako je Bog čovjeku pomagao u toj njegovoj brizi. Bog je onaj koji je davao da sjeme nikne, da se stoka razmnoži. Čovjek je radi toga osjećao potrebu zahvaliti. Izraz zahvalnosti su žrtve koje su se prinosile Bogu na čast. Žrtva je obično bila prvenac od stoke ili najljepši, najbolji dio žitarica. Ako je uz nju išla iskrena nutrina, prava vjera - Bog je rado primio žrtvu.

Bog je često svoje izabranike hranio da ne klonu na životnom putu, da izvrše poslanje. Jedan od njih je bio i Ilija Tišbijac. Boreći se protiv bezbožne kraljice Izabele, Baalovih svećenika, osvješćivajući narod - klonuo je. Njegova žalopojka je tako iskrena: "Već mi je svega dosta, Jahve! Uzmi dušu moju, jer nisam bolji od otaca svojih." (1 Kr 9,4) No, prorok mora izvršiti svoje poslanje. Bog mu umornome šalje pečen kruh i vrč vode. Okrijepljen hranom nastavio je put.

Gospodin Isus je rado sjedao s ljudima za stol. Blagovao je i radovao se s njima. Kada su ljudi bili gladni, činio je i čuda da ih nahrani. Kada se opraštao od svojih, lomio je kruh i dijelio sustolnicima. Isto tako i čašu. Želio je da to njegovi nikad ne zaborave.

Dobro je njegovati pažnju, nježnost, ljubav prema kruhu. Dobro se ponekad upitati koliko u kruhu bude ugrađeno suza, znoja, brige da od malih zrna na našem stolu bude hrana. Libanonski pjesnik Džubran razmišljao je o i kruhu. Na jednom mjestu kaže onima koji ga spremaju: "Ako ne možete s ljubavlju praviti kruh, ostavite se tog posla i idite prositi. Kruh pravljen bez ljubavi, utažit će samo pola čovjekove gladi..."

Ovih dana u našim crkvenim zajednicama Pričesnici će se okupljati oko oltara, oko kruha što svaku slast u sebi ima. Vjerujem da je uloženo puno truda, pažnje da mali Isusovi sustolnici dobro razlikuju kruh svagdanji od kruha što dušu hrani. Moja molitva za njih bit će: nek uvijek imaju kruha svagdanjeg i u cijelom životu ostanu vjerni Onom koji nam je iz ljubavi ostao u hrani i piću. Rasli u dobi, mudrosti i znanju. Nek jednom za njih netko rekne: "Dobar je (dobra je) kao kruh!"

Lazar Novaković



## USKRSNO VRIJEME

Nalazimo se u vremenu koje se liturgijski zove USKRSNO ili VAZMENO VRIJEME. Obuhvaća pedeset dana od Kristovog uskrsnuća do silaska Duha Svetoga (Pedesetnica). Mogli bismo komotno ustvrditi da prvi dan Uskrsa traje osam dana. To je uskrsna osmina u kojoj su katekumeni, kršteni u uskrsnoj noći, nosili bijela krsna odijela. Odlagali su ih u nedjelju koja zbog toga i danas nosi naslov "Bijela nedjelja" ili - kako ju mi zovemo - "Mladi Uskrs". Međutim, u Pracrkvi ovo vrijeme je bilo vrijeme intenzivne mistagoške kateheze. To znači uvođenje u praktični kršćanski život kroz doživljavanje najdubljih kršćanskih otajstava - sa zajednicom vjernika ulaze u dublje razumijevanje vazmenog otajstva sudjelovanjem u euharistiji i razmatranjem evanđelja. Tako, malo po malo, ulaze u zajedništvo Crkve i počinju živjeti praktični život crkvene zajednice. Stoga su i danas u uskrsnom vremenu čitaju Djela apostolska i mahom odlomci Ivanova evanđelja koji nas danomice potiču na razmišljanje kako u nama Uskrs živi i donosi plod. Pastoralno je i ovo vrijeme "jako vrijeme". U ovom vremenu događaju se Prve ispovijedi, Prve pričesti, a već i Krizma. S druge strane, u tom vremenu je i intenzivna priprava za Pedesetnicu, tj. Duhove o čemu ćemo razmišljati u slijedećem broju.

## UZAŠAŠĆE GOSPODINOVO - SPASOVO

Blagdan koji ne možemo mimoći je Uzašašće ili Spasovo. Donedavno to je bila zapovjedana svetkovina, a sada je ostala svetkovina s preporukom sudjelovanja u misnim slavljinama. Uzašašće označava završetak Kristovog spasenjskog djela, pa je "Spasovo" opravdan naziv za ovu svetkovinu. Krist je s desne Očeve sada i svojom proslavljenom ljudskom naravi i kao jedini Veliki svećenik vrši za svoju Crkvu kod Oca službu zagovornika i, posrednika. Stoga je Spasovo vrlo važan blagdan, a još važniji je njegov sadržaj koji bi mi vjernici trebali proživljavati: Kristovo uzašašće k Ocu i naše je uzdignuće. Naime, po Isusu naša je ljudska narav uzdignuta u božansko bivstvovanje.

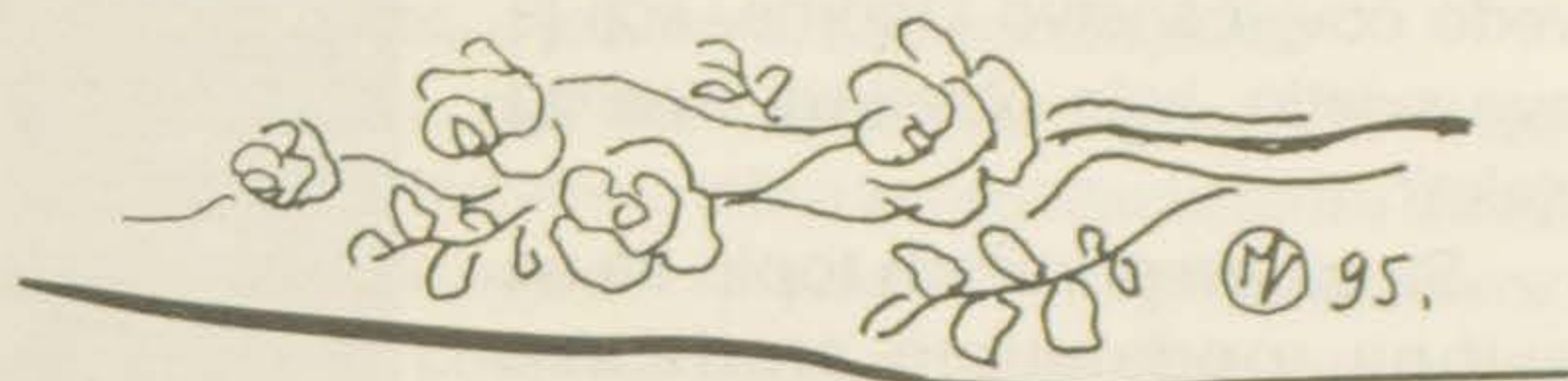
## MARIJIN SVIBANJ

Koristimo ovu rubriku da se podsjetimo jednog vrlo omiljelog mjeseca, mjeseca svibnja. U ovom mjesecu tzv. svibanjskim pobožnostima častimo Blaženu Djevicu Mariju. Istina, liturgijski bi Advent bio najmarijanskije vrijeme, kako to kaže Pavao VI. No vjera je puka dva mjeseca u godini protkala marijanskom pobožnošću koju Crkva svesrdno prihvaća i podupire, a to su svibanj i listopad. Mnogim starijim vjernicima ostalo je u sjećanju "svibanjsko večernje" kao marijanska pobožnost koja je raspjevana, djetinjska, odana i srdačna u čašćenju nebeske Majke. Sada je ta pobožnost često povezana sa svetom misom pa ima još jedan veći i dublji sadržaj:



sudjelovanje u Kristovom otajstvu napose po dnevnoj pričesti. Pokušajmo to proživjeti Marijinim srcem. Svibanjske pobožnosti ne proširuju samo našu ljubav i pobožnost. Mjesec svibanj je pogodno vrijeme da pročitamo i kakvo lijepo marijansko štivo, poslušamo marijanske povijesti i rastemo u vjeri nasljeđujući Mariju u svim njezinim predivnim krepostima te i nama, po njezinu zagovoru, "vijenac sviju kreposti uresi nam grudi".

*Andrija Kopilović*



## LITURGIJSKI KALENDAR

### 7. svibnja - 4. USKRSNA nedjelja

I čit. Dj 13, 43-52

II čit. Otk 7, 9 14b-17

IV 10, 27-30

### 14. svibnja - 5. USKRSNA nedjelja

I čit. Dj 14, 21-27

II čit. Otk 21, 1-5a

IV 13, 31-33a. 34-35

### 21. svibnja - 6. USKRSNA nedjelja

I čit. Dj 15, 1-2. 22-29

II čit. Otk 21, 10-14. 22-23

IV 14, 23-29

### 25. svibnja - SPASOVO (UZAŠAŠĆE)

I čit. Dj 1, 1-11

II čit. Ef 1, 17-23

Lk 24, 46-53

### 28. svibnja - 7. USKRSNA nedjelja

I čit. Dj 7, 55-60

II čit. Otk 22, 12-14. 16-17. 20

IV 17, 20-26

### 4. Lipnja - DUHOVI

I čit. Dj 2, 1-11

II čit. 1 Kor 12, 3b-7. 12-13

IV 20, 19-23

*Od ovog broja Zvonik vam nudi raspored čitanja za nedjelje i blagdane kako biste mogli i sami pročitati tekstove za misna slavlja.*

## FATIMSKI APOSTOLAT

Crkva rascvjetali svibanj posvećuje Mariji, Isusovoj majci i naziva je "Kraljicom svibnja". Marijina duša je "rascvjetali raj" iz kojeg se šire najdivniji mirisi kreposnog života. Stoga Crkva želi da časteći Mariju u mjesecu svibnju nasljedujemo njezine kreposti. Ima ih mnogo. U svibanjskim pobožnostima potrebno je samo sabrano moliti ili pjevati Gospine litanije pa ćemo sve te kreposti vrlo lako moći uočiti.

Ja bih htio zaustaviti se na tzv. "Fatimskom apostolatu". Naime, Gospa je u Fatimi poručila svijetu: "Molite Kronicu" i vapila je "Pokora, pokora, pokora". Papa Ivan Pavao II. u svojim razmišljanjima na pragu trećeg milenija čovječanstva često ističe Marijinu ulogu u ovom "Došašću". U svojoj enciklici "Na pragu trećeg tisućljeća", o kojoj ćemo više govoriti u slijedećem broju "Zvonika", izražava želju: "Marija, Majka lijepa ljubavi, neka bude za kršćane ona Danica, koja će pokazati put u treće tisućljeće. Neka Ona povede čovječanstvo Onome, koji je 'pravo svjetlo, koje obasjava svakog čovjeka'".

Stoga preporučam toplo da se u svibnju podsjetimo sredstava preporoda prema Fatimskoj poruci, a to su:

1. Krunica (zajednička i osobna; Kruničarski vijenci)
2. Zadovoljština za grijeha (molitvom i žrtvom)
3. Posveta Bezgrešnom Srcu Marijinu
4. Poslušnost Crkvi i vjerskim poglavarima

Razlozi hitnosti Krunice i Zadovoljštine su mnoge nevolje i ratne nesreće, kao i prirodne nepogode, jer one upozoravaju, opominju i pozivaju na obraćenje. Puno je i omalovažavanja svetih stvari, Božje riječi i sakramenata, te svetogrdnog primanja svete Pričesti. Sve to ukazuje na ohlađenje u vjeri i ljubavi, a posljedica toga je zatvorenost duša prema Božjoj milosti. Omalovažavanje i protivljenje biskupima i svećenicima je također svuda prisutno, što je još pogubniji znak udaljenosti od Evanđelja i opasnosti upadanja u zablude i zavodjenja. Ravnodušnost prema izgubljenim dušama i nemar da se po svaku cijenu nešto učini za obraćenje nevjernika i učvršćenje vjernika u vjerskom životu prisutna je u svim krugovima Crkve i to je jedan znak da je potrebno hitno poslušati Gospin zov iz Fatime.

Kako primijeniti sredstva Fatimskog apostolata?

1. Obnovom kruničarskih vijenaca i poticanjem novih članova, te provjerom s kakvim se marom moli

krunica.

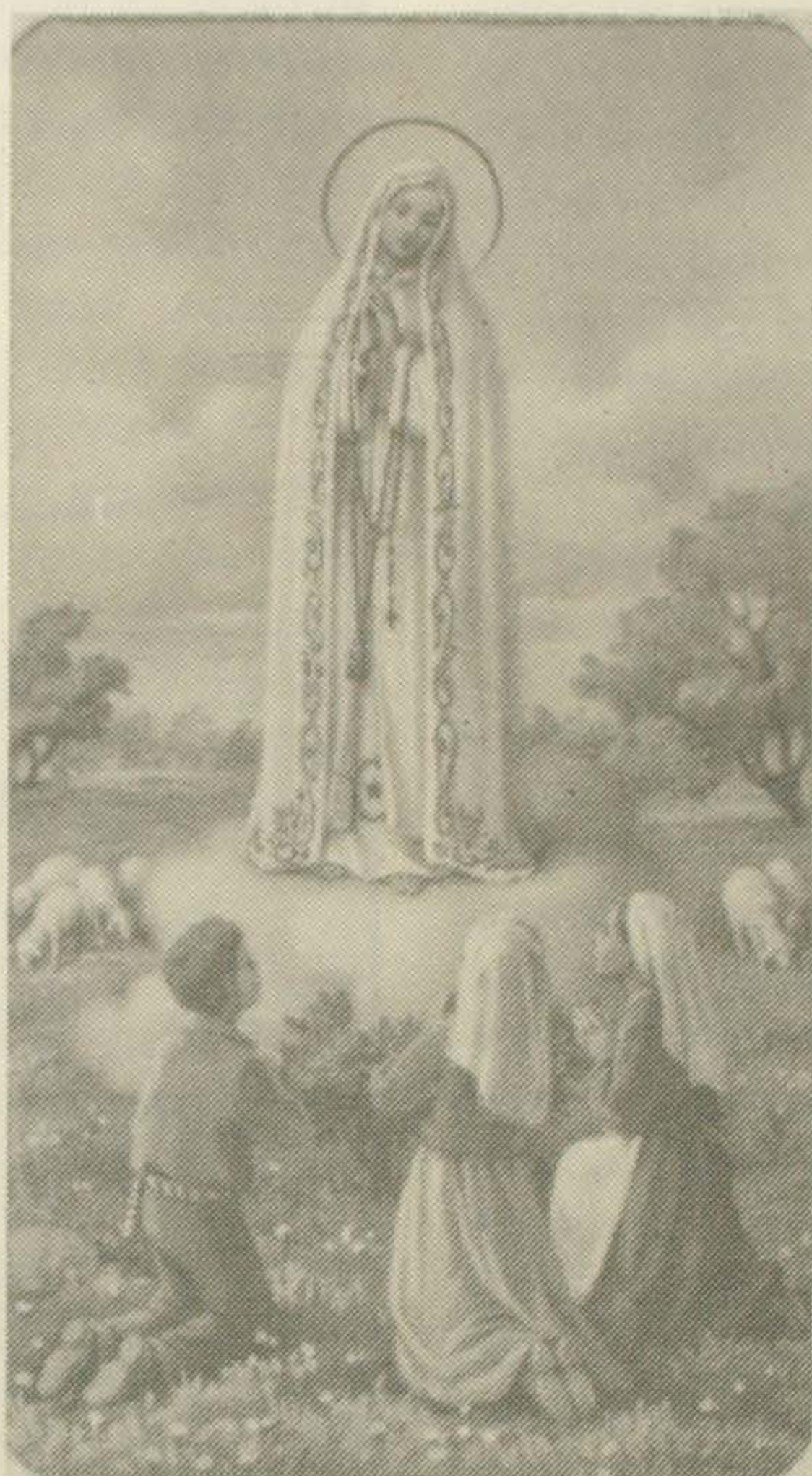
2. Zadovoljština: Sat klanjanja (to je i naša biskupijska odredba), žrtva i pokora, molitvene akcije (Getsemanska ura, Križni put, Litanije Krvi Kristove, Litanije Srca Isusova, Sat Božjeg milosrđa - petkom u 15 sati, Djela milosrđa...

3. Posveta Bezgrešnom Srcu Marijinu - dnevna ili prilikom svih Marijinih blagdana; čašćenje Pet prvih subota u mjesecu uz svetu ispovijed i pričest.

4. Poslušnost biskupu i svećenicima; molitva za svećenike i učlanjenje u Svjetski molitveni Apostolat Fatime za zadovoljštinu i mir.

Tko želi bliže informacije o Fatimskom apostolatu, neka se javi promotoru Fatimskog apostolata za našu biskupiju vlč. Antunu Kopiloviću, Trg bratstva jedinstva 28, Bačka Palanka, tel. 021/740-468.

Andrija Anišić



### MOLITVA PAPE IVANA PAVLA II.

O, Djevice nazaretska  
ono "da" izrečeno u tvojoj mladosti,  
označilo je tvoje biće  
i postalo velikim  
kao sam tvoj život.

O, Majko Isusova,  
u tvom slobodnom i radosnom "da"  
i u tvojoj djelatnoj vjeri  
mnogi su naraštaji i mnogi odgojitelji  
pronašli nadahnuće i snagu  
za prihvaćanje Riječi Božje  
i vršenje njegove volje.

O, učiteljice življenja,  
nauči mlade izgovarati ono "da"  
koje življenju daje smisao  
i otkriva "Ime" Božje  
skriveno u srcu svake osobe.

O, Kraljice apostola,  
daj nam mudrih odgojitelja,  
da znaju mlade ljubiti  
i pomagati im rasti,  
vodeći ih prema Istini  
koja oslobađa i usrećuje.  
Amen.

### POSVETNA MOLITVA BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

*Presveta Djevice Marijo, Majko i Kraljice moja, tvojemu Bezgrešnom Srcu posvećujem i predajem čitavo svoje biće: svoje misli, riječi i djela. Raspolaži sa mnom i sa svim što mi pripada sada i u vječnosti na hvalu i slavu Presvetoga Trojstva za posvećenje Crkve i spasenje svega svijeta.*

*Bezgrešna moja Majko, pomози mi živjeti dostojno moga krsnog posvećenja da neopozivo pripadam svome Otkupitelju. Daj, da poput Tebe, slušam poticaje Duha Svetoga! Neka se u meni i po meni uvijek i u svemu vrši volja Božja. Amen!*

## PROPOVIJED RIBAMA

Sveti Antun propovijedao je u Riminiju, gdje su živjeli mnogi krivovjerci. Potaknut željom da ih privede k svjetlu istine, raspravljao je s njima o njihovim zabludama. No oni, tvrdoglavi u svojem zastranjenju, ne samo da nisu prihvaćali njegove dokaze, nego su prezrivo odbijali da ga slušaju.

Tada sveti Antun, Bogom nadahnut, pođe do mjesta gdje je rijeka utjecala u more. Zaustavivši se na obali, između mora i rijeke, u ime Gospodinovo započne zvati ribe da dođu na propovijed: "Počujte riječ Gospodinovu, o ribe mora i rijeke, kad već nevjerni heretici preziru da je čuju!" I eto gdje prema svetom Antunu započne u gužvi dolaziti toliko mnoštvo malih i velikih riba, koliko ih se nije nikada vidjelo u tom kraju.

Kad se slušateljstvo tako rasporedilo, sveti Antun započne svečano propovijedati: "Sestrice moje ribe, vi morate puno, na svoj način, zahvaliti Stvoritelju što vam je za vaše prebivalište dodijelio toliko častan elemenat, tako da možete imati na raspolaganju slanu i slatku vodu, kako vam već odgovara. Osim toga, namijenio vam je mnogovrsna skloništa, kako biste izbjegle opasnosti oluja. Dao vam je, zatim, proziranu i bistru vodu da jasno možete vidjeti kuda prolazite, a i hranu koja vam je potrebna. Sam vam je Stvoritelj priskrbio jelo, prijeko potrebno za vaš život. Pri stvaranju ste svijeta primile od Boga, kao blagoslov, nalog da se množite. Za vrijeme općeg potopa, dok su uginule sve životinje, osim koje se bijahu sklonile u lađi, vi ste jedine bile očuvane od istrebljenja. Opskrbljene, kao što jeste, perajama i obdarene čilošću, vi možete plivati gdje vas je volja. Jednoj od vas bi dano da proguta proroka Jonu i da ga zatim nepovrijeđena vrati na zemlju. Bile ste vi koje ste Gospodinu Isusu Kristu priskrbile novčić kada, siromašan, nije imao čime platiti porez. I još ste bile jelo vječnoga Kralja, prije i poslije njegova uskrsnuća. Za sve te darove dužne ste hvaliti i blagoslivljati Gospodina, od kojega ste primile ta naročita dobročinstva, koja drugim životinjama nisu dana."

Na ove su i slične riječi i pobude neke ribe ispuštale glasove, druge su otvarale usta, a sve zajedno priklanjale glave, hvaleći Svevišnjega svojim mogućim znakovima. Na te se iskaze poštovanja Antun obradovao u duhu i velikim glasom uskliknuo: "Neka bude blagoslovljen vječni Bog, jer ga više slave vodene ribe nego krivovjerni ljudi i jer ta stvorenja bez razuma znaju bolje slušati božansku riječ nego ljudi bez vjere!" I što je sveti Antun dalje propovijedao, to je više raslo mnoštvo riba, a da se ni jedna nije udaljavala od mjesta koje je bila odabrala.

Na takvo čudo pritrča sav gradski puk; dodoše također i krivovjerci, koji se - promatrajući takvo izvanredno i divljenja vrijedno čudo, te iskreno pokajani - skupiše oko nogu svetoga Antuna, kako bi i oni čuli njegovu propovijed. Tako sveti Antun, otvorivši usta, započne propovijedati o katoličkoj vjeri tako čudesno da je obratio sve krivovjerce u onom kraju. Otpustio je također i robe, koje se zatim udalje u raznim pravcima prema moru, poigravajući se veselo i glavama odobravajući Svecu.

/Veritas/

## ZANIMLJIVOST ILI ... SVETI ANTUN PROŠETAO SUBOTICOM

Na Veliku srijedu sv. Antun prošetao je Suboticom od samostana sestara Kćeri Milosrđa do franjevačkog samostana. Naime, toga dana je jedan siromah uz dar koji je dobio od sestara ponio sa sobom i kip sv. Antuna koji se nalazi u ulaznom hodniku njihovog samostana. Oci franjevci su ga, na sreću, vrlo rado otkupili za 20 dinara i ne znajući otkud potječe. Tako se sv. Antun nakon kratke šetnje ponovno vratio na svoje staro mjesto na veliku radost sestara i svih njihovih posjetitelja.

Iako je način na koji je "hodočastio" do svoje braće pomalo čudnovat, ipak se vrlo lijepo uklapa u proslavu 800. obljetnice njegova rođenja. Naime, i vjernici grada i okolice spremaju se onamo hodočastiti upravo radi sv. Antuna.

s. Silvana

Piše: Princip S.

## POGLED NA ŽENU KROZ POVIJEST

Posljednje godine a i ova Međunarodna godina žene daju nam pravo da na ovom mjestu razmišljamo o ženi, o njezinom položaju u Crkvi i društvu. Ni o kome sigurno nije napisano toliko i tako zanosnih, poetičnih, a u isto vrijeme tako crnih i tako sarkastičnih stranica kao o ženi.

Tu je židovska žena, koju časte u obitelji, koju pripuštaju u državno vijeće i koja kao Mirjam, Mojsijeva sestra, kao Debora, osloboditeljica svoje zemlje, kao Estera koja sudjeluje čak i u narodnoj povijesti svoga naroda.

Tu je grčka žena, koja je uzdignuta do takvih časti da je upućena u štovanje Cybelijino i Artemidino, a s druge strane dotle je ponižavana da se čini da nije više ni štovanja vrijedna.

Tu je rimska žena, gospođa i sluškinja, i čašćena i prezirana u isto vrijeme.

Tu je žena galskih i germanskih plemena: predmet uživanja i patnje sebičnih nasilnika.

Tu je kineska i indijska žena, koja je tako malo čovjekova družica te se čini da više pripada pokućstvu i rađanju djece nego li čovjekovoj obitelji u jedinstvu, kao jedna cjelina.

Kršćanstvo poznaje i idealiziranu gospođu vitezova i trubadura, dobru kućanicu, teško zaposlenu seljanku u kući i na polju, ono poznaje također i prezaposlenu radnicu u tvornici.

Tako nam povijest pokazuje da se kršćanstvo susrelo sa ženom u najrazličitijim stanjima. Isto nam pokazuje i suvremena povijest. Dakle, povijest nam pokazuje za nas nepojmljive stvari koje su se događale a neke se i danas događaju. Povijest pokazuje kako je žena često bila u isto vrijeme uzvisivana i ponižavana, kako je bila i ostala osoba obožavanja i osoba prezira.

U svojem genetičkom pojmu žena je paradoksalno biće; ona je simbol ljubavi i simbol okrutnosti. Oko nje se stvarao mit i legenda, oko nje se ispreplitao blagoslov i prokletstvo. Takvom stavu žena je, možda, djelomično i sama pridonijela. U borbi za svoje mjesto i dostojanstvo u društvu ona je često padala. Mnogi su joj se stoga nepravedno osvećivali, kao što su je jednako ponekad drugi nedomišljeno obožavali. Na žalost, kroz povijest žena je doživljavala a i danas doživljava mnoge nepravde.

(Nastavit će se)



Piše: Stjepan Beretić

*Imendani u svibnju:* 1. Josip, 3. Filip i Jakov, 4. Florijan, Cvjetko, 7. Dujam, Duje, Duško, 9. Kristofor, 12. Leopold, Bogdan, 14. Matija, 15. Izidor, 16. Ivan, 19. Celestin, Rajko, 22. Vladimir, 23. Željko, Dezider, 26. Filip, 27. Augustin, Gustav, 30. IVANA (u Somboru i Subotici: Jovana).

## SVETA IVANA ARŠKA

– Jeanne D'Arc

**Orleanska djeвица i mučenicica**

\*1412 +1431.

Mnoge djevojčice nose njezino lijepo ime. Čarobna i zagonetna je bila ova junakinja Crkve i francuskog naroda. Zanimala je književnike, oduševila slikare i kipare. Shakespeare joj se grdno narugao, Voltaire je cinično prezirao. Tko je Ivana Arška, kad je za Francuze junakinja a toliki je osuđuju i preziru? Engleski su je zavojevači osudili kao vješticu i spalili je 30. svibnja 1431. godine u gradu Rouenu.

### Ivanino vrijeme

Rodila se u francuskoj pokrajini Lotaringiji u seljačkoj obitelji. Bilo ih je petero djece. O njezinom se djetinjstvu znade da je bila izuzetno vedre naravi, dobroćudna, voljela je siromahe i bila vrlo pobožna. Bilo joj je 13 godina kad su joj se ukazali sv. Mihovil te svete djevice i mučenice Katarina i Margareta. U tom je viđenju doznala da ona treba osloboditi Francusku od Engleza. Engleski su kraljevi polagali pravo na francusko prijestolje. 1339. godine je Engleska poduzela sve da osvoji cijelu Francusku. Cijelo je stoljeće trajao rat između Engleske i Francuske. Naša je svetica nakon dugog razmišljanja učinila sve da ispuni obvezu primljenu od nebeskoga Kralja po sv. Mihovilu, Katarini i Margareti.

### Ivanina pobjeda

Godine 1429. uvjerala je neodlučnog kralja Karla VII. o pravom trenutku za obranu Francuske. Mladu djevojku su prethodno ispitali crkveni uglednici. A onda se ona kao djevojka od sedamnaest godina stavila na čelo francuskih četa. Nakon dvije sretno izvojevane pobjede nad Englezima osvojila je Orleans. Na putu prema Reimsu postigla je još jednu pobjedu. Karlo VII. je u reimskoj katedrali odmah bio pomazan i okrunjen kao i ostali njegovi

predšasnici. Ivanina je namjera bila da oživljenu slogu Francuza iskoristi te da konačno oslobodi cijelu Francusku. Kralj se, podgovoren lošim savjetnicima, opirao takvoj namjeri. Pod Parizom je bila ranjena, a 1430. se nađe u zarobljeništvu kod Burgundana. Ovi je predadoše Englezima. Ovi pak pokrenuše protiv nje postupak, osudiše je i spališe na lomači kao vješticu.

### Ivanina poruka

„Gledano zemaljski, mučeništvo je Ivanino bilo poraz, nadnaravno gledano, uspon. Ona je u tom udesu na savršen način ispunila zadaću Kristova učenika: na se je uzela križ i slijedila ga. Kao o Kristu i o njoj se govorilo da zavodi narod i da je u savezu s Beelzebubom. Kao Krist i ona je najprije čula kako joj kliču 'Hosana!', a onda 'Raspni ga!' Kao Krist i ona je prepatila getsemansku agoniju od svojih ostavljena i neprijateljima predana. Kao Krist stajala je pred sucima bez obrane, bila zlostavljana od vojnika, čas hrabro govorila, čas šutjela. I Ivanini su suci bili veliki svećenici, pismoznanci i predstavnici okupatora, koji su jedini imali pravo izreći sud i izvršiti ga. I taj je sud išao za pogubljenjem osuđenika, smatrajući da u ime Božje sudi zbog hule i veleizdajstva, a sve na temelju lažnih svjedočanstava. I taj je sud bio vođen iz straha da se ne bi zamjerilo cezaru. Ivana je isto tako kao i Krist pretrpjela zapuštenost i bila poslušna sve do smrti. I opet su se krvnici pokajnički udarali u prsa. Posmrtnim ostacima bile su uskraćene počasti. Na Kristov grob navaljen je kamen, a Ivanin je pepeo prosut u Seinu. Ali

je poslije poniženja prosijedila i proslava. I tako se Ivana na jedinstven način potpuno suobličila Kristu. A to je, prema Pavlu, zadaća svakog kršćanina. Ona je s Kristom trpjela i umrla, da s njime i uskrsne. Još je u smrti grčila njegov križ, a na usnama imala njegovo ime,, (Gisbert Kranz).

Istom 1849. godine objavio je Quisherat u pet svezaka sačuvane dokumente o njezinom procesu i mučeništvu. Stekla je povijesnu zaslugu za konačnu pobjedu nad Englezima. Tako se pribrojila najslavnijim ženama povijesti. Godine 1909. godine proglašena je blaženom a 1920. svetom. Ivana je svojim životom pokazala što Bog može učiniti po jednostavnoj djevojci. Divan je uzor za držanje pred napadačem. Doživjela je rehabilitaciju i veliku slavu, što dokazuju i djevojke i majke, koje nose njezino ime.



Piše: Andrija Kopilović

## VELIKI BIBLIJSKI LIKOVI

### Josip

Stari zavjet je u cijelosti a osobito u nekim svojim dijelovima jasan predznak Božjega djela što će ga u punini izvesti po Isusu Kristu. Stoga je Drugi vatikanski sabor i definirao da je Stari zavjet predznak Novoga, a Novi zavjet ispunjenje Staroga.

Jedan od pralikova starozavjetnih patrijarha, koji je cijelim svojim životom i poslanjem pralik Isusa Krista, jest Josip, sin Jakovljević a poznat je u običnom govoru kao Josip egipatski. Bio je najmlađi sin od 12 Jakovljevićevih sinova. U početku svoga života već je bio obdaren proročkim vizijama koje su u Bibliji opisane kao sni. Koristimo ovu priliku da odmah upozorimo da je stanje sna stanje bez odgovornosti ljudske svijesti. Međutim, Bog može direktno a i indirektno davati čovjeku objavu u slici, riječi i snu. Tada taj san nije poput naših običnih sanjarenja, već onaj tko ga je doživio, duboko osjeća da je to miješanje nadnaravnog u njegov naravni život i stoga san doživljava kao objavu. To je dar Božji i posve se razlikuje od našeg običnog, pa makar kako lijepog i upečatljivog sna. Kad se za Josipa kaže da je sanjar, onda bismo slobodno mogli zamijeniti riječ da je prorok, odnosno obdaren mudrošću od Boga. Tako je i u Novom zavjetu novozavjetni Josip, muž Marije Djevice, sve svoje objave isključivo primao u snu.

Kao osobito nadareno dijete postao je miljenik svoga oca. Jakov je u Josipu gledao najveći dar Božji svojoj obitelji jer je primjećivao da uz ostalu dvanaestoricu sinova Josip ima i osobiti poziv od Boga. Rekli bismo danas "sveto zvanje". Tako je Josip ispunjavao radošću srce svoga oca, a braća su tu povezanost oca i sina tumačila razmaženošću i bili su ljubomorni na svoga brata. Ovdje bogatstvo duhovnih darova, koje je Jakov jasno vidio, kod braće izaziva zavist koja je već u korijenu bila grešna jer su bili zavidni njegovim duhovnim darovima. Zavist je grijeh koji izjeda zavidnika, a često puta prema zavidenomu poseže za najnepravednijim osvetničkim, pa i ubojitim sredstvima. Tako se dogodilo i s Josipom da je savjet jedanaestorice braće odlučio Josipa likvidirati. S tim njima ne biva lakše, ali su uklonili jednu osobu koja je smetala, kako su oni mislili, u pravednoj ljubavi oca prema njima. Slikoviti je postupak najstarijeg brata Rubena koji nastupa baš kao najstariji, tj. pomiritelj. Nakon vijećanja o ubistvu Josipa, on pribjegava načinu smrtne osude iz koje se Josip može izvući - prazan bunar. Međutim, sada nastaje najjači predznak Isusa Krista: JOSIPA PRODAJU ZA TRIDESET SREBRNIKA u Egipatsko ropstvo. Jasna aluzija na Judu i njegovu prodaju kao i odreknuće izabranog naroda od svoga Mesije, Isusa Krista.

Josip odlazi u ropstvo i postaje preprodavan na dvor samog faraona. Sudbina koja ga je postavila u dvor opet je jasni predznak da iza svih događaja života ustvari stoji neizreciva BOŽANSKA PROVIDNOST. Josip je tipičan biblijski lik čiji je život u svim detaljima ravna Božja providnost i gdje se vrlo jasno vidi



ostvarenje one naše narodne: Bog i krivim linijama poteže prave crte. Ili, ona druga: Bog je spor ali dostižan. Josipov položaj na dvoru opet radi objave doživljava njegovo uzdignuće koje je slično Isusovom uzdignuću koje kulminira na Cvjetnicu. Josip postaje najutjecajnije osoba i "spasitelj" svoga naroda jer mu osigurava kruh da ne umre. Egipat kao žitnica je predlika neiscrpivog blaga Božjega kruha koji je prostrt na stol čovječanstva. Međutim, taj se kruh često nalazi u rukama silnika koji su nepravedni djelatnici te je milosni trenutak ako to čini pravedni Josip. Slika koja aludira na Josipa iz Nazareta koji kruhom hrani tvorca Novog Izraela Isusa Krista. Egipat nakon Josipa upada u onu opasnost koja prijete svima onima koji upravljaju materijalnim dobrima, a to je materijalizam koji onda ubija sve što je duhovno. Tako u biblijskim događanjima Egipat postaje simbolika ovozemaljskoga kraljevstva u kojemu kraljuje pokvarenost do slike koja je strašna, a to je da je Egipat simbol kraljevstva Sotone i ropstva grijeha.

Vratimo se na Josipovo uzdignuće koje je providonosno za spas njegova naroda. Svakako preporučamo pročitati 42. i 43. poglavlje Knjige Postanka jer je biser ljepote i poruke susreta Josipa s braćom koja su ga prodala. Način na koji im Josip oprašta i, konačno, Josipov susret s roditeljima i svojim "zamjenikom" - Benjaminom. U cijelom tom događanju Josip je čak predlika samoga Boga koji u cijelom procesu pomirenja konačno presuđuje po pravednosti koju dirigira srce, a ne Zakon. I tako je zapravo Bog u Isusu Kristu svima nama presudio logikom Isusova srca pravedno a milosrdno. Valja istaći još jednu osobinu koja je vrlo važna u duhovnom životu svakoga od nas, a to je Josipova rečenica: "Ja sam Josip, vaš brat". Tako se Isus predstavlja u svom utjelovljenju kao jedan od nas i stoga ga se ne bojimo, nego ga ljubimo jer je on naš brat.

U slijedećem broju donijet ćemo nastavak razmatranja o markantnoj ličnosti i ulozi Josipa egipatskoga.

**(Pročitati Knjigu Postanka, osobito poglavlja 39 - 43.)**

## SESTRA ANCILA 25 GODINA U SLUŽBI KRISTU I LJUDIMA

Prošle godine na svetkovinu Gospodinovog Preobraženja s. Ancila Vujković-Lamić proslavila je u Blatu na Korčuli 25. obljetnicu svojih prvih redovničkih zavjeta i 20. obljetnicu doživotnih zavjeta. Tim povodom zamolili smo s. Ancilu da progovri o sebi i svom pozivu za naš list. Vjerujemo da nam riječi S. Ancile mogu pomoći da i mi svoj život osmislimo neprolaznim vrijednostima.

**ZVONIK:** Sestro, molim Vas da nam se ukratko predstavite.

**S. ANCILA:** Zovem se sestra Ancila, Ruža Vujković-Lamić, rođena sam 10. svibnja 1949. godine u Maloj Bosni, u brojnoj obitelji, od pokojnog Bele Vujković-Lamić i Matilde Miković. Osmo sam dijete od jedanaestoro djece. Živih nas je sada šestoro.

**ZVONIK:** Kada i kako ste doživjeli Božji zov i kakav je bio vaš odaziv?

**S. ANCILA:** Svoj redovnički poziv osjetila sam negdje s petnaest i pol godina. Počelo je to nekako čudnovato. Rekla bih: sjećam se Velikog četvrtka 1965. godine. Tada je bilo prvi puta noćno klanjanje u župnoj crkvi Presvetog Trojstva u Maloj Bosni. Župnik nas je pozvao: "Tko ima ljubavi za Isusa, neka ostane". Bila je to Getsemanska ura i bilo je cijelo vrijeme razmatranje i čitanje o Isusovoj ljubavi prema nama. I osjetila sam duboki poziv u mome srcu da trebam odgovoriti na tu ljubav. I ranije sam razmišljala o pozivu, o zvanju redovnice. Mogu reći da sam donijela konačnu odluku: krenut ću i to u redovnice franjevačke inspiracije, franjevačkog duha, jer uvijek sam voljela radost, ljubav, prirodu, čovjeka. Bitno mi je bilo služiti Bogu i ljudima. I 6. lipnja 1966. godine ostavila sam obiteljski dom i krenula u Blato na Korčuli. Došla sam u kuću maticu sestara Kćeri milosrđa Trećeg reda svetog Franje. Tamo sam bila normalno u formaciji: godinu dana kandidatura i poslije novicijat. Poslije položenih zavjeta poglavari su me premjestili u Novi Sad gdje sam završila srednju medicinsku školu. Kasnije sam otišla u Njemačku raditi nekoliko mjeseci. Ponovno se vraćam u domovinu gdje sam počela raditi kao medicinska sestra u pulskoj bolnici. Na ovoj službi bila sam deset godina. Od tada radim u svojoj struci. Zadnjih nekoliko godina moj posao je specifičan.

### SMANJITI BOLESNIKU TJELESNE BOLI I POMOĆI NJEGOVU DUHU

**ZVONIK:** U čemu se sastoji specifičnost vašeg posla danas?

**S. ANCILA:** Radeći u bolnici i studirajući teologiju, htjela sam se više pripremiti da mogu pomoći čovjeku patniku. Ne samo smanjiti tjelesne boli, nego više pomoći duhu: približiti se u ljubavi, pružiti mu pomoć, Krista, vjeru koja će osloboditi sve njegove dubine za njegov susret s Bogom - da se pomiri sa sobom i sa svima oko sebe. Mogu reći danas iz svoje dvadesetogodišnje prakse rada u bolnici da mi je jedan jedini čovjek odbio sakramente. Nikada nisam prilazila direktno i pitala: želiš li primiti sakramente? Jednostavno sam nastojala, kad sam vidjela da je netko loše, da se približuju njegovi zadnji trenuci života, napraviti mu sve, pa i najmanju uslugu, da bi jednostavno iz toga vidio i da bi zatražilo i pitao: "Sestro, odakle imate snage za sve to?" Ja bih često znala pokazati križ.

### OVISNICI O DROGI - GUBAVCI DANAŠNJICE

Danas radim već punih osam godina s mladim ovisnicima od droge. To su gubavci današnjeg vremena. Nažalost, kod nas ima jako puno mladih koji su zašli u zlo droge, okultizma. Kroz svih ovih dvadeset godina rada u bolnici koliko mi je ljudi umrlo od teških dijagnoza, koliko bolesnika sam srela, ne znam reći, ali znam reći jedno: nisam srela teže bolesnike od mladih ovisnika. Uz to što oni u svojim ovisničkim krizama imaju grozne fizičke bolove, što ne mogu stajati minutu pokraj kreveta ili stola, da dobiju injekcije, tablete - uz to još stalno imaju grižnju savjesti: "Sam sam izabrao, sam sam odlučio i upotrebljavao sam svu moguću svoju snagu i energiju da sebe uništim"... U razgovoru o jadima sa mladima došla sam do podataka koji me jednostavno zabrinjavaju i koji me tjeraju u još veći rad ovog apostolata, to jest zaštite od droge: da idem po školama da im govorim...

### BAVLJENJE MAGIJOM TJERA MLADE U DROGU

Danas znam iz pouzdanih podataka da 99% mladih prije nego što je upalo u drogu upalo je u spiritizam, u magiju koja ih je totalno razorila u duhu i kad su se u njih uvukli užasni strahovi, nemiri, kad više nisu znali što će, onda su posegli za drogom kao za samoizlječenjem. Upavši u drogu, krenuli su sigurno al polako u smrt. Teško je gledati pred očima mlade negdje od dvanaest, trinaest pa do trideset pet-šest godina kako umiru. Pred očima ti se raspadaju. A kako su užasni nemiri u njima. Svaki put mi je bila tajna i pitala sam se: što je taj mladi čovjek mogao tako strašno doživjeti sa svojih tako malo godina, u cvijetu mladosti, da ne želi više živjeti nego po svaku cijenu želi sebe uništiti. Grozno je gledati te mlade, recimo u krizama kada saznaju da su uništili sebe, svoju obitelj, sve oko sebe i kad pokušavaju izvršiti samoubojstvo i kad kažu da će se osloboditi od svih mogućih zala koje su počinili - od svih mogućih provala, ubojstava, nereda. "U mojoj duši je živi pakao. Ja to više ne mogu izdržati". Takvi su im najčešći izričaji. Tada ih pozivam na molitvu, svjedočim da je Isus uskrsnuo, živ je i bezuvjetno ih voli jer, svatko ih na svijetu osuđuje kad jednom na sebe nalijepe naljepnicu ovisnosti. Sva su im vrata u društvu zatvorena. U školi i u poslu pa i u vlastitoj obitelji. Jedini je Bog koji ne pita zašto i zbog čega su to učinili, nego im samo pruža svoju ruku milosrđa i pita ih: "Želiš li me prihvatiti ovog trenutka, praštam sve tvoje grijeh. Ja te jednako volim". Nema grijeha kojega Bog ne oprašta. Ne postoji trenutak u kojem bi se Bog odrekao nas, svoje djece. Njegovu ljubav ne možemo uvjetovati. Potrebno je samo imati hrabrosti i snage stati pred njega i prihvatiti tu njegovu ljubav.

### KAD BOG LIJEČI, ON LIJEČI KONKRETNO

Medicinske statistike govore da se svega tri posto ovisnika od droge izliječi. Pa ipak, svjedok sam prekrasnih ozdravljenja. Navest ću samo jedan primjer. Marija, koja je bila teški ovisnik, danas se nalazi u jednom zatvorenom redovničkom samostanu. Pitala sam Mariju: "Zašto si to učinila?" Odgovorila je: "Bila sam na rubu, ne na rubu, nego na dnu ponora. I kad me nitko više nije mogao spasiti, imala sam već i datum kad ću se ubiti. Tada je Isus stupio na scenu mog života i oslobodio me i ne mogu drugo nego da mu odgovorim ljubavlju na ljubav".

Divni su to primjeri kada vidite da ti mladi snagom Božjom i snagom sakramenata iz temelja promijene svoj život. **Bolest**



ovisnosti je prvenstveno bolest duha i zato medicina ne može ni ozdraviti ovisnike. Bog je dao čovjeku da liječi tijelo i donekle psihu, ali duh izliječiti samo On. Ovisnici su današnji gubavci, ranjena djeca zbog manjka ljubavi. Odbačeni od svojih vlastitih roditelja i od društva.

**ZVONIK:** Koja je vaša poruka roditeljima i mladima današnjice?

**S. ANCILA:** Roditelji! Nije dovoljno roditi dijete i dati mu novac. S djecom treba raditi, treba ih u ljubavi odgajati, treba im stalno govoriti, upozoravati na zlo koje na njih vreba. Danas su vremena teška, ali još je teže ako djeca ne doživljavaju ljubav u vlastitoj obitelji. Ja zahvaljujem Bogu što sam imala prekrasnog oca i majku i braću i sestre koji su me u ljubavi prihvatili i odgajali u mladosti i dalje u životu podržavali.

Da bi smo živjeli sretnije, znajmo ugasiti televiziju i zajednički kao obitelj provesti neko vrijeme u molitvi, razgovoru...

## REDOVNIČKI STALEŽ - POVLAŠTENI STALEŽ

**ZVONIK:** Kako je danas biti redovnica?

**S. ANCILA:** Mogu reći da danas biti redovnica znači biti u povlaštenom staležu. Da se tisuću puta ponovo rodim, izabrala bih isti poziv, jer danas biti redovnica to je ljepota, ljubav, radost koja te ispunja. Mogu reći da sam radosna zbog tog zvanja i zahvalna Bogu što me je pozvao. Radosna sam kada mogu moliti za druge i voditi druge Bogu; kad mogu svjedočiti: ON JE ŽIV!

**ZVONIK:** Sestro, zahvaljujemo na ovom vašem dragocjenom iskustvu koje ste iznijeli. Želimo vam obilje Božjeg blagoslova i da još mnogim patnicima približite Boga! Sretno!

**Razgovor vodio: Franjo I.**



Sestra Ancila u akciji

**Priredio: Franjo I.**

## BOG JE UVIJEK RAČUNAO NA LJUDE

**"Molite Gospodara žetve  
da pošalje radnike u žetvu svoju" /Mt 9,38/**

Ove riječi uzeo je sv. Otac kao geslo ovogodišnjeg dana duhovnih zvanja.

Svake četvrte uskrсне nedjelje cijela Crkva razmišlja i moli za nova duhovna zvanja. Tako Crkva ove godine slavi 32. dan duhovnih zvanja.

Život Crkve nezamisliv je bez radnika u Gospodinovu vinogradu. Polje rada je ogromno. U novije vrijeme i naša područja mjesne Crkve zahtijevaju veći broj zauzetih duhovnih djelatnika, a sve nas je manje. Slično stanje je u cijeloj Europi. Broj zvanja sve je manji, a potrebe postaju sve očitije.

Suvremeni čovjek kao da polako gubi orijentaciju životnih vrijednosti. Mnoge nas činjenice upućuju na takve zaključke. Čovjek svakog vremena i prostora treba Duha Božjega. Samo On ga može ispuniti i usrećiti. Tko će čovjeku približiti Boga danas? Bog je uvijek računao na ljude. Tako je na početku poslao svoje učenike da idu propovijedati radosnu vijest svakom stvorenju.

Suvremeni čovjek živi u kriznom razdoblju. Danas, barem mi na našim prostorima, možemo lako uočiti kako je varljiv materijalni svijet: sve može brzo nestati. Potaknut takvom situacijom duhovnog i tjelesnog stanja Papa se u svojoj opširnoj poruci povodom međunarodnog dana zvanja posebno osvrće na primjer bogatog mladića iz evanđelja /Mk 10/. Mladi čovjek ne zadovoljava se polovičnim odgovorom. Njega zanimaju prave vrijednosti. Zato i mladić koji dolazi k Isusu pita: "Što mi je činiti da bih baštinió život vječni?" Isus je zavolio mladića i, zaželivši mu sve najbolje, pozvao ga da ga slijedi.

Isus u svakom vremenu zove nove suradnike i suradnice. Crkva je dužna budno oslušivati potrebe suvremenog čovjeka i pokušavati mu približiti Boga na najbolji mogući način. "Kršćanska je zajednica pozvana omogućiti susret mladog čovjeka s Isusom, ona mora posredovati taj susret i odgajati za odgovor koji Isus očekuje".

Mladiću i djevojko! Ako osjetiš da te Isus zove da i ti budeš vjesnik njegove spasiteljske poruke, ne boj se! Svakome tko se odazove Isus daje dovoljno snage i milosti da može uspješno ispunjati svoje poslanje. Ako se odazoveš, nećeš se nikada pokajati. Biti u službi ljudima navješćujući im smisao života najljepše je zvanje.

**Ko otac dobri poveo si mene  
prema visinama svijetlim  
i srce moje očarao mlado  
ljepotama svojim,  
ko' mati nježna blagošću me vodiš,  
da se ja ići  
za Tobom ne bojim...**

A. Kokić

Moskva

## KATOLIČKA CRKVA U RUSIJI

Katolička Crkva u Rusiji jako je mala. Uživa veliki, gotovo zavidni ugled među ruskom inteligencijom. U Moskvi raspolaže samo jednom crkvom koja pripada francuskoj ambasadi. Tu se okupljaju u prvom redu vjernici diplomatskih predstavništava, a i ostali katolici u gradu. Pri istoj crkvi postoji i sjemenište koje pohađa 10 bogoslova. Tu je i mala izdavačka kuća s vrlo proširenom tiskarskom djelatnošću. U Rusiji ljudi rado posežu za knjigom. Nažalost, katolička Crkva ne nailazi na razumijevanje od strane Ruske pravoslavne Crkve. Vlada Rusije je odlučila vratiti katoličkoj Crkvi dobra koja joj je još Staljin, nakon ukinuća, oduzeo. Tako je u Moskvi pravoslavni paroh najurio katoličkog svećenika koji je trebao preuzeti katoličku crkvu koju je do tada koristila Ruska pravoslavna Crkva. Nedavno je preveden i časoslov na ruski jezik. U tom pothvatu veliku zaslugu imaju sestre Pavlinke.

Vatikan

## BIBLIOTEKA U RAČUNARIMA

Dana 29. ožujka sklopljen je sporazum između rukovodstva veoma stare i svjetski poznate vaticanske biblioteke i najjače svjetske informacijske tvrtke IBM. Tako će sva najvažnija djela ove biblioteke i rukopisi biti prepisani na kompjutere i njihovi sadržaji bit će dostupni svim zainteresiranim istraživačima. Ujedno je predloženo da se ista biblioteka poveže s jednom od najjačih informacijskih mreža na svijetu koja sada broji više milijuna korisnika.

Slovačka

## NOVA CRKVENA POKRAJINA

Papa Ivan Pavao II. je osnovao novu crkvenu pokrajinu u ovoj novoj državi. Središte nove crkvene pokrajine je u Košicama. Prvim nadbiskupom i metropolitom imenovan je dosadašnji biskup mons. Alojz Tkač. Pored Košica, u novu crkvenu pokrajinu ulaze još Rožnjava i Špiš.

Ujedno je došlo do promjena u nazivu dosadašnje nadbiskupije Trnava. Novi naziv nadbiskupije je Bratislava-Trnava.

Beč

## SUSRET VJERSKIH PREDSTAVNIKA

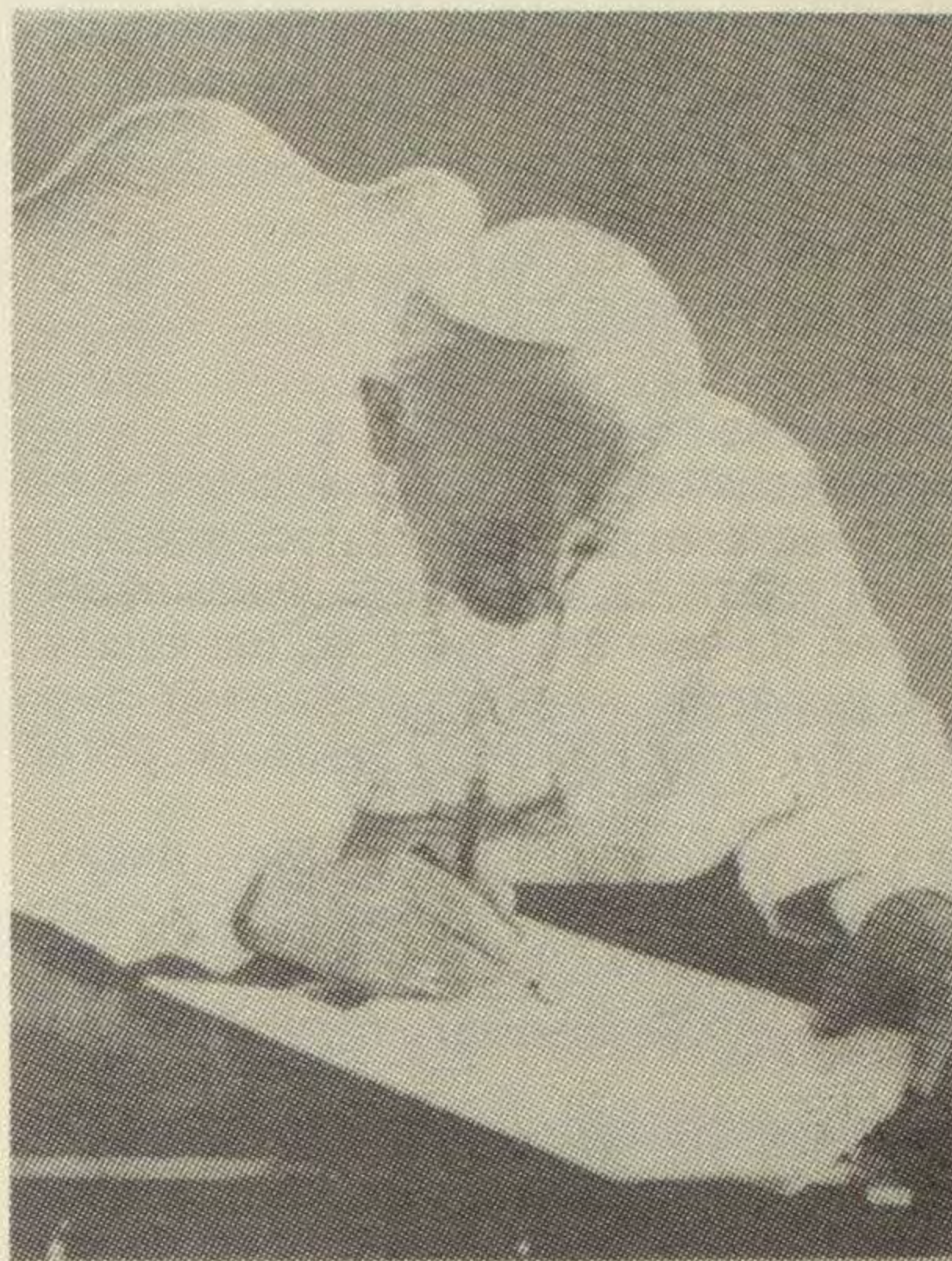
U Beču je održan susret vjerskih predstavnika: kršćana, muslimana i židova. Na tom susretu apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini upozorio je da je Sveta Stolica uvijek bila za cjelovitu Bosnu i Hercegovinu kao zemlju u kojoj će sva tri naroda imati ista prava.

Na tom susretu optužena je Sv. Stolica da je ona

glavni krivac za raspad bivše Jugoslavije jer je priznala Hrvatsku i Sloveniju. Nadbiskup je upozorio da oni koji tu krivnju ističu dobro znaju uzroke raspada bivše Jugoslavije i tim optuživanjem žele sakriti vlastitu odgovornost u tom činu.

Vatikan

## NOVA ENCIKLIKA: "EVANĐELJE ŽIVOTA"



Ivan Pavao II. potpisuje svoju 11. encikliku

(Foto GK)

U četvrtak 30. ožujka objelodanjena je jedanaesta enciklika sadašnjega Pape. Enciklika nosi naslov "Evangelje života" prema početnim riječima samog teksta. U ovu encikliku utkan je i rezultat dugogodišnjeg rada mnogih stručnjaka: teologa i liječnika. Nova enciklika je svojim sadržajem iza-

zvala veoma različita reagiranja. Jedni su je oduševljeno prihvatili kao izraz zdravog nauka Crkve o temeljnim vrijednostima ljudskog života, a drugi - koji su glasniji iako ih je mnogo manje - niječu pravo Crkvi da izriče sud o tako važnim činjenicama ljudskog postojanja. Nova enciklika upućena je svim vjernicima i ljudima dobre volje. Ovom enciklikom Crkva je željela izraziti potvrdu vrijednosti i nepovredivosti ljudskog života u odnosu na današnje okolnosti. Naglašava se zaštita čovjekova života od njegovog začeca do trenutka smrti. Papa ističe da mora "kultura života" nadvladati "kulturu smrti". O ovom dokumentu bit će opširnije pisano i u narednim brojevima našeg Lista.

SAD

## KARDINAL PULJIĆ - APOSTOL MIRA

Sarajevski kardinal Vinko Puljić bio je u višednevnom posjetu Sjedinjenim Američkim Državama. Tom prilikom bio je primljen kod mnogih uvažениh ustanova i zajednica naših sunarodnjaka. Na državnom sveučilištu Grand Valley dodijeljen mu je počasni doktorat iz humanističkih znanosti. Glavni razlog ovog visokog

odlikovanja jeste kardinalovo trajno zauzimanje da se vrati pravedan mir na prostore Bosne i Hercegovine i na sve prostore gdje ljudi trpe ili umiru zbog ljudske nepravde koja im se nanosi.

Zagreb

## ŽIVOT CRKVE DANAS

U Zagrebu su krajem ožujka i početkom travnja održani studijski dani pod naslovom "Crkva, demokracija, opće dobro - u Hrvatskoj. U radu je sudjelovalo više od tisuću sudionika od kojih je najveći broj laika. Pokazan je veliki interes kako bi vjerski život obogatio suvremeno društvo bitnim vrijednostima. Glavni naglasci predavanja i razgovora stavljeni su na aktualna društvena pitanja kao što su: kako do katoličkih škola; kakav oblik suradnje između Crkve i države može postojati danas; koje su dužnosti socijalne države. Ovakvi susreti izvanredna su prilika da se stručno i otvoreno progovori o važnim suvremenim problemima života.

Osijek

## VELIKA DUHOVNA OBNOVA

U Osijeku je ove godine organizirana velika duhovna obnova povodom osamstote obljetnice grada. Ovaj grad spada u Hrvatskoj među gradove u kojima je vjerski život najaktivniji. Ove godine organizirana je velika duhovna obnova u kojoj sudjeluju najpoznatiji profesori teologije. Duhovna obnova počela je seminarom "Mir" koji je predvodio Tomislav Ivančić. Broj sudionika je bio neočekivano velik. Najveća športska dvorana "Zrinjevac" bila je ispunjena do posljednjeg mjesta. Nitko nije očekivao takav odaziv. Duhovna obnova službeno je zaključena na uskršni ponedjeljak posjetom kardinala Kuharića.



/Foto GK/

Vatikan

## ĐAKOVAČKI BOGOSLOVI KOD PAPE

Početak travnja u posjetu Svetoj Stolici boravili su đakovačko-srijemski biskup mons. Ćiril Kos i njegov pomoćni biskup mons. Marin Srakić zajedno sa profesorima i bogoslovima Đakovačke bogoslovije. Vrhunac posjeta bio je susret sa sv. Ocem. Tom prigodom biskup Kos iznio je podatke o svemu što je pretrpio narod njegove biskupije u nemilim događajima proteklih godina. Ujedno je zahvalio Papi za "sva dobročinstva kojima obasiplje cijeli svijet". Sveti Otac je otpozdravio na hrvatskom jeziku i istaknuo kako je Đakovačka biskupija dala mnoge zauzete djelatnike u naviještanju Evanđelja spasenja. Važno je imati duhovno jedinstvo s Kristom i potrebno znanje kako bi što bolje mogli biti pastiri duša.

Vatikan

## PRIJEM ČLANOVA ODBORA ZA DOČEK

Početak travnja u službenoj posjeti sv. Ocu boravila je delegacija odbora za njegov doček i boravak u Zagrebu prošle godine. Na čelu delegacije bio je kardinal Kuharić. Papa je zahvalio svim sudionicima koji su na bilo koji način pripomogli da njegov boravak u Hrvatskoj bude dostojanstveniji i korisniji. Kardinal Kuharić još jednom je izrazio zahvalnost sv. Ocu za žrtvu koju je uložio da bi pohodio vjernike Hrvatske i za riječi koje je izgovorio tom prilikom.

Papa se i ovaj put prisjetio svog nezaboravnog puta i pozvao na molitvu za što prije okončanje ratnih sukoba među narodima na Balkanu.

Visoko

## SABOR SVEĆENIKA BiH

U Visokom je 19. i 20. travnja održan sabor svećenika vrhbosanske nadbiskupije. Saboru je predsjedao kardinal Vinko Puljić. U radu sabora sudjelovao je i pomoćni biskup mons. Pero Sudar, franjevački provincijal Bosne Srebrene fra Petar Arandjelović i 122 svećenika. Sa ovog skupa upućen je apel svjetskoj javnosti. U apelu sudionici sabora mole i zahtijevaju da se svi problemi rješavaju mirnim putem, a ne oružjem. Traže da se nastavi mirotvornim inicijativama pokušati pronaći najbolji način kako bi se došlo do pravednog mira. Zahtjeva se da se ljudima, gdje god žive, omogući život dostojan čovjeka. Ujedno zahvaljuju svima koji su slali humanitarnu pomoć i mole da je i u buduću šalju jer je ona prijeko potrebna velikom broju ljudi.

Sisak

## NESVAKIDAŠNJA UTAKMICA

Krajem travnja u Sisku su se nadigravale dvije neobične nogometne reprezentacije. Nogometnu

utakmicu odigrali su svećenici Hrvatske i Austrije. Bolji su bili Hrvati: pobijedili su s 1:0. Istoga dana, u prijepodnevnim satima svi svećenici sudionici natjecanja slavili su svetu misu koju je predvodio kardinal Franjo Kuharić. Kardinal je poslije sv. mise primio sudionike interesantnog natjecanja. Na sisačkim tribinama stadiona bilo je oko 6.000 gledatelja. Sav prihod od prodatih ulaznica išao je u humanitarne svrhe.

## Ulcinj

### PROSLAVA SV. JOSIPA ZAŠTITNIKA ULCINJA

U nedjelju, 19.03.1995. slavljen je blagdan sv. Josipa koji je inače zaštitnik grada Ulcinja. Sveta misa je održana u župnoj crkvi sv. Josipa u Ulcinju.

Već dugi niz godina po već poznatom tradicionalnom običaju na ovu Svetkovinu se okuplja lijepi broj vjernika iz okolnih mjesta i gradova.

Sveta misa je održana u predvorju crkve, a prije svete mise mnogi vjernici su odlazili počastiti kip sv. Josipa u samoj crkvi.

Sv. misu je predvodio mons. Marko Kolović sa svećenicima iz Tuzija (pokraj Podgorice). Sv. misu je propratio zbor časnih sestara (franjevki) iz Barske nadbiskupije. Ovom prilikom je u propovijedi istaknut primjer sv. Josipa svim očevima obitelji i budućim mladim supružnicima. /Mirjana i Svetlana Simonović/

## Bar

### ZLATNI JUBILEJ MISNIŠTVA NADBISKUPA BARSKOG I PRIMASA SRBIJE MONS. PETRA PERKOLIĆA (Rim 1945. - Bar 1995.)

U Barskoj katedrali Blažene Djevice Marije na Gretvi u Starom Baru, 18. 03. 1995. godine bilo je veliko slavlje. Naš nadbiskup mons. Petar Perkolić slavio je toga dana 50. obljetnicu svećeništva i 16. obljetnicu biskupstva.



Mons. Perko, Papa Ivan Pavao II i mons. Perkolić

Svećenici, redovnice i vjernici priredili su našem zlatomisniku lijepu proslavu. Katedrala, iako znatno oštećena u zemljotresu, toga dana sjala je punim sjajem. U slavlju je sudjelovao veliki broj vjernika iz Bara i okolnih mjesta. Poseban "dekor" bile su mnoge djevojke obučene u narodne nošnje. Svojim prisustvom ovo slavlje uveličali su i brojni gosti. Slavlju je bio nazočan mons. Salvatore Pennachio iz nuncijature Svete Stolice u Beogradu, zatim mons. dr Franc Perko, nadbiskup i metropolita beogradski, mons. Ivo Gugić, biskup kotorski, mons. Huzsvár László, biskup zrenjaninski, g. Slobodan Tomović, ministar vjera u vladi Crne Gore, visokopreosvećeni g. Amfilohije Radović, episkop-mitropolit crnogorsko-primorski, predstavnik Islamske zajednice, g. Zarija Lekić. Bio je prisutan i gradonačelnik Bara i drugi uvaženi gosti.

Slavlju je prethodila Svečana akademija. Pojedini vjernici uputili su našem slavljeniku tople riječi zahvale, a njegov životni put, u kratkim crtama, orisao je mons. Marko Kolović, župnik iz Ulcinja.

Svečanu svetu misu predvodio je slavljenik okružen svojom subraćom. Na koncu svete mise pročitana je i čestitka koju je slavljeniku uputio Sveti otac Ivan Pavao II.

Zahvalni smo Gospodinu Bogu što nam je darovao tako jednostavnog, smirenog i vedrog duhovnika koji je nama vjernicima uvijek prilazio otvorenim srcem, ukazujući nam da se ljepota življenja potkrepljuje Kristovom ljubavlju koju uvijek moramo nositi onamo gdje je najpotrebnija.

Pri svršetku svete mise naš nadbiskup je zahvalio svima koji su mu pomogli da ustraje u svom pozivu, prije svega svojim roditeljima koji su ga od mladih dana počeli vjerski usmjeravati učeći ga da samo Gospodin vodi do izvora života i radosti!

Za sve nas vjernike ovo je veliki duhovni događaj koji nas potiče na sabranost, molitvu i pokoru kako Božje svjetlo u nama ne bi ugaslo ni u ovim teškim danima. Molimo Gospodina da našem dragom nadbiskupu udijeli zdravlje i snagu da može još puno lijepih i sretnih godina poživjeti među nama i voditi nas, svoje stado, na izvore života i radosti.

Mirjana i Svetlana Simonović

Vijesti priredio: Franjo Ivanković

VELIKA ĆE SREĆA  
PRODRIJETI U NAŠ ŽIVOT  
KAD PRIHVATIMO  
ISUSA  
ZA SVOG UČITELJA

## BLAGOSLOV NOVIH KRIŽEVA U BAČKOM BREGU

Naš biskup Ivan Péntzes blagoslovio je 7. travnja ove godine u Bačkom Bregu nove križeve od drveta koji su postavljeni na mjesto dotrajalih. Mi, naime, Kalvariju nemamo ali nam je zamjenjuju tri križa na vrhu iznad groblja. Nekada se pod križeve dolazilo na Veliki Petak u procesiji. Posljednja procesija održana je 1946. godine, a od tada, pod silom zakona, vjernici pohađaju ovo mjesto pojedinačno (osobito kada doprate svoje pokojne na groblje). Nedjeljom u poslijepodnevnim satima nađe se ondje i do 300 duša koje se za svoje pokojne pomole i kod Križeva.

Četvrti križ postavljen je na međi - ataru između Bačkog Brega i Koluta uz glavnu cestu, koji je uz dotrajalost doživio i rušenje od nepoznatih osoba.

Toga dana bila je i priprava za uskrsne blagdane u činu POMIRENJA. Na usluzi vjernicima bili su vlč. Franjo Ivanković, o. Andrija Matić, franjevac i g. Antun Gabrić, tavankutski župnik koji je održao pobudnu propovijed pod svetom misom kojoj je predsjedao naš biskup Ivan. Obred blagoslova i ceremonije vodio je g. Slavko Večerin, biskupov tajnik. Blagoslov križeva obavljen je pred crkvom. Blagoslovu i Euharistijskom slavlju bilo je prisutno mnoštvo vjernika. Oko 250 ih se pričestilo. Bagremovo drvo za križeve darovala je Mjesna zajednica jer su križevi ponos sela. Obradili su ih članovi župskog pastoralnog vijeća.

Svima hvala i neka je na spasenje.

/Mi-jo/

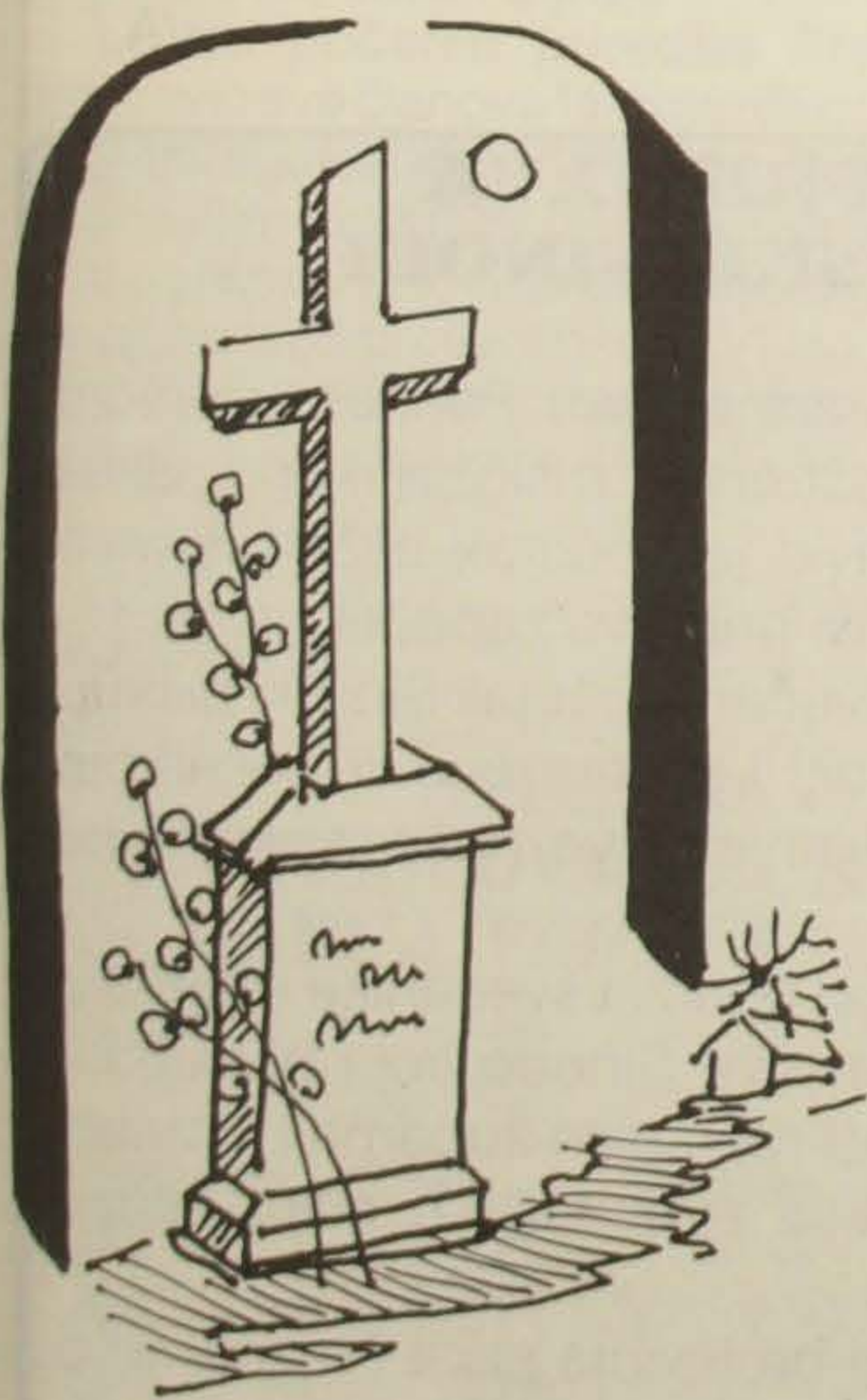
### KRIŽ

(Perušićevom križu)

na raspuću  
sam  
sred žute ravnice  
među klasovima  
među makovima  
na blatnjavu putu  
baca sjenu  
stari križ

jablani uokolo  
oblaci donose strijele  
gromove  
vjetrove  
uton u suton  
a križ donosi Krista  
već zatrvna u uskrsnuće  
u nas  
u ravnice žute  
na blatnjavu putu  
jablani uokolo

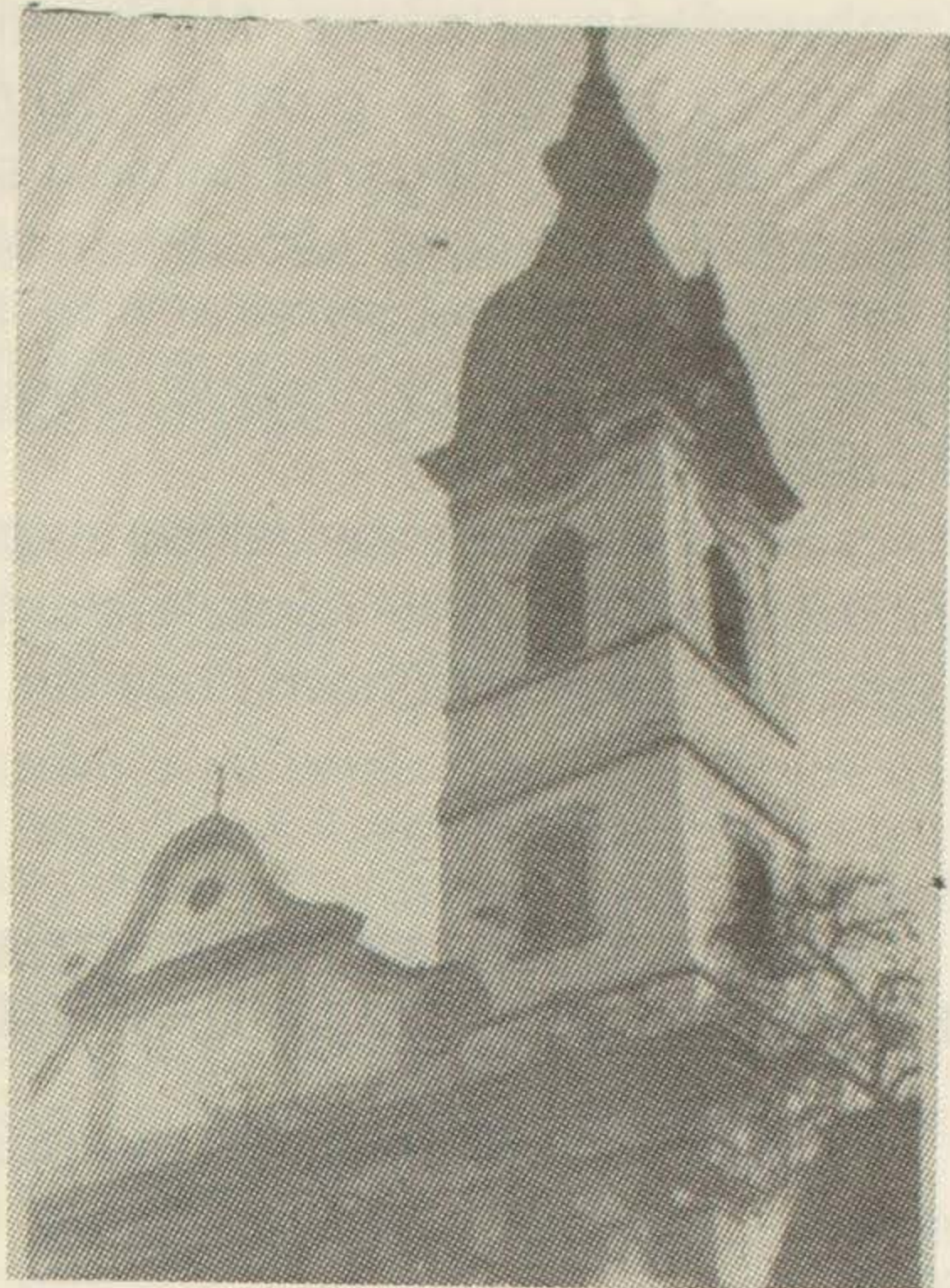
Lajčo Perušić



Sombor

## USKRS JE DAN NADE

Na uskrsni ponedjeljak su u svečanoj sali gradske kuće u Somboru održane pete duhovne večeri Sombora. U ovom gradu su prije tri godine pokrenuti ekumenski susreti povodom najvećih kršćanskih blagdana: Uskrsa i Božića. Na otvorenim susretima sudjeluju građani Sombora: vjernici i nevjernici. Posljednje godine duhovne večeri postale su bitno siromašnije, ali su ipak održane.



Ovogodišnje pete duhovne večeri imale su tri dijela: nastup zbora mladih "luventus cantat", predavanje g. Jovice Jovanovića "O posljednjem danu Isusovog zemaljskog života" i predavanje g. Josipa Pekanovića "O Isusovoj pashalnoj večeri". Velika sala bila je puna slušatelja. Susret je otvorio g. Milan Vojnović, sekretar komisije za odnose sa vjerskim zajednicama općine Sombor.

Bilo je lijepo čuti najvažnije detalje o tako važnim činjenicama Isusova zemaljskog života. Predavanje g. Pekanovića naišlo je na izvanredan prijem sudionika. On je pokušao povezati najvažnije detalje pashalne večere židovskog naroda i Isusove pashalne večere na kojoj je On ustanovio dva sakramenta. Šteta je što nakon predavanja nije bilo predviđeno vrijeme za diskusiju. Nadamo se da će ovakvi susreti uroditi pravim plodovima.

/Franjo I./

Subotica

## USKRSNI KONCERT KATEDRALNOG ZBORA "ALBE VIDA KOVIĆ"

U nedjelju 23.04. 1995. godine s početkom u 19 sati u katedrali sv. Terezije katedralni zbor "Albe Vidaković" priredio je tradicionalni uskrsni koncert s bogatim programom.

Izvedena su djela Vinka Jelića, Jacobusa Gallusa - Petelin, Albe Vidakovića, o. Kamila Kolba, Milana Asića, Mate Leščana, Ivana Kokota, Halmos Lászla, Krste Odaka i Petra Kindarića.

Ovaj dio programa izveden je pod ravnanjem i uz pratnju s. Mirjam Pandžić. Neke točke programa na flauti

su pratile Marina Pećerić i Marijana Mandić. Solo sopran bila je Marijana Ivković - Mitrović.

Drugi dio programa je izveden uz pratnju Tamburaškog orkestra. Mješoviti zbor uz pratnju tamburaša pjevao je poznate uskrsne pjesme jer je koncert održan u uskrsnoj osmini i sav je bio u ozračju raspoloženja najvećeg kršćanskog blagdana Uskrsa.

Osvježenje ovog koncerta bio je tamburaški orkestar mladih. Aranžmane za izvedene skladbe načinio je Stipan Jaramazović.

I ovaj koncert katedralnog zbora svojim uspješnim izvođenjem uvrstio se među kulturne događaje našeg grada kao vrijedna duhovna baština.

/Bela Gabrić/

#### Subotica

### **SUSRET ODJELA ZA GLAZBU LV SB I PROFESORA CRKVENE GLAZBE NA TKI**

U srijedu, 19. travnja u biskupskom domu održan je susret Odjela crkvene glazbe Liturgijskog vijeća Subotičke biskupije s predavačima crkvene glazbe na Teološko - katehetskom institutu Subotičke biskupije. Susret je zamišljen kao savjetovanje koje je imalo tri dijela: 1. Predmet crkvene glazbe na TKI i način usavršavanja studenata na području crkvene glazbe; 2. Razgovor o daljnjoj formaciji službe kantora u našoj biskupiji i 3. Razgovor o temeljitoj restauraciji najvrednijih orgulja u Subotičkoj biskupiji, tj. orgulja subotičke katedrale. Na savjetovanju je kao gost bio o. Kilbertus D.I., župnik sv. Petra iz Beograda i poznati stručnjak s područja crkvene glazbe. Sastanak je sazvao prorektor KTI, a predsjedao je mons. Miocs Josip.

/A./

## **U SLAVU USKRSLOME**

### **Održan zajednički koncert dvaju tavankutskih zborova**

Mali župni zbor "Raspjevane zvjezdice" i Mješoviti zbor Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva "Matija Gubec" priredili su u petak, 21. travnja, zajednički uskrsni koncert u tavankutskoj župnoj crkvi Presvetog srca Isusova. Ovaj koncert zamišljen je kao mali doprinos proslavi najvećeg kršćanskog blagdana. Koncert je privukao veći broj vjernika iz Tavankuta, te ujedno nastavio seriju kulturnih događanja koja se organiziraju u posljednje vrijeme, uglavnom na inicijativu mladih Tavankučana i njihovih prijatelja iz drugih mjesta.

Program su započele članice Malog župnog zbora dijaloškom pjesmom "Tri Marije" dočaravajući trenutak prvog susreta s uskrsnim Gospodinom. Mješoviti zbor HKPD "Matija Gubec" je nastavio koncert s četiri tradicionalne uskrsne pjesme, koje je za četveroglasno izvođenje priredila ravnateljica Zbora Nela Skenderović. Izvedena je i njezina skladba "Uskrsna po Ivanu" koja je protkana mislima iz Ivanova evanđelja. Kompozicija vjerno prati kronologiju događanja iznesenu u ovom

evanđelju, a neobičan je - za vokalne skladbe - stvaralački postupak kojim se melodiji pridaje jedna sugestivna i izražajna snaga, budući da se ne pjevaju riječi već slogovi bez samostalnog značenja ili s onomatopejskim prizvukom.

Koncert je završio polusatnim izvođenjem pjesama od kojih su neke bile praćene i koreografijama u izvođenju Malog župnog zbora "Raspjevane zvjezdice". Članove ovoga zbora uspješno je pripremila i uvježbala s. Beata Zebić.

Na kraju programa tavankutski župnik Antun Gabrić zahvalio je svim sudionicima a napose ravnateljicama zborova i naglasio važnost ovakvih događaja za Tavankut.

/P.V./

## **CRKVA - TO SMO MI**

### *Duhovna obnova mladih u S. Mitrovici*

U župi Sv. Dimitrija u S. Mitrovici od 27. - 29. travnja 1995. godine održana je duhovna obnova za mlade vjernike. Tema duhovne obnove bila je: "Crkva - to smo mi". Duhovnu obnovu predvodio je subotički svećenik Andrija Kopilović. Dan se sastojao od predavanja, rada u grupama i liturgijskog susreta. Mladi su sve dane proveli na župi, živeći ono što su u predavanjima slušali.

U duhovnoj obnovi sudjelovalo je 40 mladih koji su ocijenili da je ovakve obnove potrebno držati par puta godišnje.

Sva tri dana među mladima osjećao se osobiti liturgijski i molitveni duh. Plodove rada u grupama objavit ćemo u Prilogu mladih u slijedećem broju Zvonika.

Dio mladih s ove duhovne obnove odlučio je sudjelovati i u susretu mladih Subotičke biskupije u Baču, 2. svibnja ove godine.

Glavni organizator i duša ove duhovne obnove bio je župnik, preč. Josip.

/A./

### **BLIŽA PRIPRAVA BISKUPIJSKE SINODE**

Subotički biskup mons. Ivan Pénzes u prvom ovogodišnjem broju službenog biskupijskog glasila "Litterae circulares" objavio je početak bliže priprave Biskupijske sinode. Daljnja priprava započela je još 15. listopada 1994 godine. Svečani početak Sinode biskup predviđa da bi mogao biti koncem ove ili početkom iduće godine o 60. obljetnici prve naše biskupijske sinode.

Biskup Ivan poziva i potiče i svećenike i vjernike da žarko mole za uspjeh ove Sinode koja bi trebala unaprijediti pastoralni rad na našim župama i pronaći nove načine navješćivanja evanđelja u ovim našim krajevima.

U narednim našim brojevima pisat ćemo više o pojmu biskupijske sinode i o prvoj našoj sinodi. Rezultat te prve Sinode bio je poznati tzv. "Bački kodeks".

/A./

## JUBILARNI KONCERT TAMBURAŠKOG ORKESTRA KUD "BUNJEVAČKO KOLO"



U nedjelju 23. IV 1995. god. u okviru proslave jubileja 25. obljetnice osnivanja priređen je svečani jubilarni koncert tamburaškog orkestra KUD "Bunjevačko kolo" u velikoj dvorani Društva.

Odmah poslije osnivanja HKUD "Bunjevačko kolo" 18. siječnja 1970. god., uz brojne druge sekcije, osnovan je tamburaški orkestar pod ravnanjem Lazara Malagurskog. U toku 25 godina pod stručnim vodstvom

Lazara Malagurskog ovaj tamburaški orkestar je uvježbao i izvodio više od 250 narodnih pjesama i kola. Osim svih bunjevačkih kola, orkestar je izvodio kompozicije pojedinih poznatih kompozitora. Imao je više od 280 koncerata kao stalni pratilac solista i folklornih ansambala KUD "Bunjevačko kolo" na priredbama u našoj zemlji i inozemstvu.

U bogatom programu ovog jubilarnog koncerta nastupili su solisti Milka Mandić, Vesna Suvorova, Marijan Buljovčić i Josip Miljački.

Između nastupa solista tamburaški orkestar pod ravnanjem Lazara Malagurskog izveo je pojedine veće kompozicije iz svog repertoara. Navest ću samo "Elegiju" L. Malagurskog, "Rumunjske igre" Aleksandra Radu i "Mađarske igre" Johanesa Bramsa.

Program je završen nastupom velikog folklornog ansambala Društva koji je uz pratnju tamburaškog orkestra odigrao "Bunjevačko kolo".

Tokom izvođenja programa i na kraju puna dvorana je oduševljeno pozdravila soliste i sve tamburaše.

Može se reći da su organizatori uspješno organizirali ovakvu svečanu priredbu koja je dostojna jubileja KUD "Bunjevačko kolo".

Veliki tamburaški orkestar KUD "Bunjevačko kolo", pod ravnanjem L. Malagurskog, na ovom jubilarnom koncertu nastupio je u sastavu: Svetislav Milisavljević, Milan Pridraški, Ivica Vidaković, Mirko Letović, Antun Letić, Josip Miković, Mario Vidaković, Leo Dimitrijević, Ivica Mamužić, Petar Ušumović, Albe Skenderović, Ištvan Beneš.

Na početku priredbe Predsjednik Bela Ivković je pozdravio sve članove tamburaškog orkestra i njihovog ravnatelja L. Malagurskog koji je u društvu od samog početka. Za 25 godina njegovog rada mnogo je tamburaša i pjevača prošlo kroz ovaj orkestar i njihova je zajednička zasluga za sve velike nastupe i uspjehe kroz protekli period.

Želja je svih nas da ih prate novi uspjesi u godinama koje su pred njima do novih jubileja.

Bela Gabrić

Subotica

### PREDSTAVLJANJE "IMENOSLOVA BAČKIH BUNJEVACA" MARKA PEIĆA I GRGE BAČLIJE



U četvrtak, 27.04. 1995. godine u velikoj vijećnici Gradske kuće predstavljena je nova knjiga "Imenoslov Bačkih Bunjevaca", koji su sastavili Marko Peić i Grgo Bačlija. Knjigu je objavila Matica srpska i NIP "Subotičke novine". Na početku svečanosti u svom govoru Milovan Miković, glavni urednik Subotičkih novina, dao je opće podatke o ovoj važnoj knjizi.

Svojim velikim zalaganjem autori su uspjeli sakupiti i obraditi 4700 bunjevačkih prezimena, 1656 obiteljskih nadimaka ("prdačnih imena"), oko 480 osobnih imena i oko 830 osobnih nadimaka.

O svom radu na knjizi i o poteškoćama koje su s tim u vezi, govorili su autori Marko Peić i Grgo Bačlija.

O raznim problemima, koje ovakav istraživački rad nameće, govorili su recenzenti dr Jovan Jerković i dr Mato Pižurica. Oni su knjigu ocijenili kao velik i vrijedan doprinos izučavanju imena i prezimena bačkih Bunjevaca. Objavljivanje ovakve knjige je važan kulturni događaj i knjiga treba doći među naše čitatelje da upoznaju povijest svoga prezimena i prezimena svojih poznanika.

U svojim izlaganjima recenzenti su pokazali veliko stručno znanje i oni su mogli pomoći autorima stručnim savjetima, ali nisu mogli pomoći praktično jer ne poznaju bunjevačke prilike.

Zato bi bilo korisnije da je rukopis knjige prošao kroz više ruku u Subotici i da je angažiran još veći broj sakupljača koji bi pomogli autorima knjige. Ovako je možda izostalo koje ime i prezime, osobito ako porijeklom nije izvorno bunjevačko.

Dragocjena će biti pomoć svih onih koji primijete da je nešto izostalo u knjizi i to pošalju uredništvu Subotičkih novina.

Preporučamo ovu knjigu koju možete kupiti u Napretkovoju knjižari po cijeni od 20 ndin.

/B.G./

## ŽUPSKI LIST U SELENČI

Rimokatolički vjernici župe Presv. Trojstva u Selenči nemaju mogućnost čitati katolički tisak na svojem, slovačkom jeziku. Radi toga je među njima nikla zamisao da pokušaju izdavati svoj domaći župski list na slovačkom jeziku, kako bi se njegovim čitanjem mogli učvrstiti u vjeri te raznim vijestima iz ostalog kršćanskog svijeta obogaćivati i oplemenjivati. Ova je zamisao zatim prerasla u želju, a želja je urodila plodom. Započelo se s izdavanjem župskog lista "PLAMEN LÁSKY".

"PLAMEN LÁSKY" - (na hrvatskom jeziku znači: PLAMEN LJUBAVI) - je započeo izlaziti prošle godine kao župski list. Do sada su izašla 4 broja, a na prvu godišnjicu, za ovogodišnji Uskrs izišao je peti broj ovog lista.

List "PLAMEN LÁSKY" je plod rada i suradnje vjernika ove župe, koji su potaknuti Isusovim riječima osjetili da trebaju učiniti nešto dobro i vrijedno za svoju vjersku zajednicu. Tako su to i objasnili u uvodniku prvog broja svog lista:

Naziv ovog lista je "Plamen ljubavi". Zbog čega nosi ovaj naziv? Svjesni smo da je čovjek stvoren iz milosti i ljubavi Božje. Iz te ljubavi dobiva i ima sve svoje darove. Ali, da li čovjek smije te darove, koje je primio od Boga, zadržati samo za sebe? Sveto pismo o tome jasno govori u prisposobi o zakopanim talentima. Stoga je čovjek dužan te darove, koje je primio, razdijeliti i drugima s ljubavlju i predanošću... Da bi naš rad i trud bio uspješan, stavljamo se pod zaštitu Srca Isusova, jer ono je "goruće ognjište ljubavi". Neka iz toga ognjišta izžaruje ljubav na sve nas da bi je mogli širiti svuda tamo, gdje je potrebna.

Župski list "PLAMEN LÁSKY" izlazi 4 puta godišnje i to za blagdane koji su značajni za župu: Uskrs, Srce Isusovo (zavjetni dan župe), Žalosna Gospa (zaštitnica slovačkog naroda) i Božić.

Vjernici su sa zadovoljstvom prihvatili ovaj list kao svoj, što su pokazali i svojim novčanim priložima i tako omogućili izlazak svakog narednog broja.

Uredništvo lista "PLAMEN LÁSKY" želi mnogo uspjeha i obilje Božjeg blagoslova uredništvu ZVONIKA na njegov rad te uz srdačni pozdrav izražava svima iskreno poštovanje.

Uredništvo



# PAPA IVAN PAVAO II: "EVANĐELJE ŽIVOTA"

*Papa govori o abortusu, eutanaziji i smrtnoj kazni*

U smjeloj deklaraciji, papa Ivan Pavao II osuđuje abortus, eutanaziju i smrtnu kaznu. Bori se za život pun nade.

Svaki papa ostavlja svoj znak na Crkvi. Ivan XXIII će se pamtili po djelu "Pacem in Terris": njegovom veličanstvenom pozivu za mir u svijetu. Pavao VI će se zauvijek povezati s "Humanae Vitae", enciklikom koja osuđuje kontracepciju. Papa Ivan Pavao II je već izdao 10 papinskih pisama. "Evangelium Vitae" - "Evandjelje života", na koje je Papa stavio svoj potpis, objavljeno je prošli tjedan. To je najjasnija, najstrastvenija enciklika koja najviše naređuje. To je poziv jednoj milijardi rimokatolika da se "odupru kriminalu kojeg ljudski zakon nema pravo legitimirati". Papin proglas odnosi se na nekolicinu najvećih moralnih problema sadašnjice. To su abortus, eutanazija (milosrdno ubijanje starih, nemoćnih ili neizlječivih), uporaba ljudskih embrija za medicinska istraživanja i smrtna kazna. Svi su, za Papu, znaci koji prijetu ljudskom dostojanstvu i slobodi. Doista, "Evangelium Vitae" je jedan od rijetkih dokumenata u povijesti Crkve u kojem se Papa poziva na autoritet Crkve da proglasi izvjesna djela, osobito abortus i eutanaziju, đavolskim. Ali također nudi nešto novo, puno nade - evanđeosku molbu za kreiranje "kulture života" koja će poštivati

ljudsko dostojanstvo od začeća do trenutka smrti. Nova enciklika dolazi u vrijeme kada 74 godine star Papa uživa izvanredno veliku pažnju. Scribner će idući tjedan izdati veliku novinarsku priču: Tad Szulcova: "Papa Ivan Pavao II - životopis". Kao što se vidi iz Szulcove "biografije", Karol Wojtyła je propovijedao "Evandjelje života" mnogo prije nego što je izabran za papu. Kao nadbiskup u Krakovu, Wojtyła je utemeljio instituciju posvećenu seksualnom moralu. Šezdesetih godina on je u tajnosti slao materijal papi Pavlu VI, koji je eventualno postao dio antikontracepcijske enciklike "Humanae Vitae". Nova enciklika guta "Humanae Vitae" kao more valove. U "Evandelju života" Ivan Pavao II je zapečatio svoje papinstvo sa širokom i nepopustljivom vizijom. Kako je ranije upozorio na političku tiraniju na Istoku, sada Papa fokusira na ono što se zove "nova kulturna klima" na bogatom Zapadu koji podržava abortus, zahtijeva i tolerira eliminaciju starih i nemoćnih eutanazijom. Kao i ranije socijalne enciklike, i ova se odnosi na ljudska prava. "Široki sektor javnog mišljenja", on se žali, "opravdava izvjesni kriminal protiv života u ime individualne slobode i na temelju toga oni zahtijevaju ne samo oslobođenje od kazne, već i legalizaciju od strane države". Očito upućeno Sjedinjenim Državama, on piše: "Činjenica da zakonodavstvo u mnogim državama, iako odstupa od ustava, odlučuje da ne kažnjava ove postupke protiv života, čineći ih čak i legalnim, je uznemirujući simptom i važan uzrok ozbiljnom moralnom propadanju". U onome što je upućeno Ujedinjenim narodima Papa objavljuje pravu "strukturu grijeha" koji uključuje: "međunarodne institucije, fondacije i udruženja koje sistemski propagiraju legalizaciju i širenje abortusa u svijetu".

U ovoj mračnoj viziji, Papa primjećuje "pomračenje" savjesti. Za Papu, abortus je forma "ubojstva" što je suprotno biblijskoj zapovijedi protiv ubijanja. Također osuđuje medicinske eksperimente na humanim embrijima, kao one odobrene od strane Nacionalnog instituta zdravlja, kada su embriji kreirani in vitro "kao jednostavan biološki materijal koji stoji na raspolaganju".

Ivan Pavao se jednako protivio asistiranom samoubojstvu - eutanaziji. Ova praksa je "netolerantna i suviše mučna". Ali ovdje on pravi razlike. Život u terminalnoj fazi bolesti ne smije se produljivati "agresivnim medicinskim postupcima". Ali, lijekovi koji umanjuju patnju čak ako i skraćuju život, prihvatljivi su. Ni

jedno od ovih stajališta nije novo katoličkoj etici. Abortus i eutanazija su odvojeno bili konstantno osuđivani od prijašnjih papa.

U pripremanju ovog teksta Ivan Pavao je pisao privatno svakom katoličkom biskupu na svijetu i tražio njihovo mišljenje. Rezultat je dokumenat koji je u potpunosti kolegijalan, konačan i obavezuje sve rimokatolike. Za smrtnu kaznu Papa izjavljuje: "opravdanje smrtne kazne je rijetko, praktički ne postoji". Službenici Vatikana su objavili prošli tjedan da će zbog Papine osude smrtne kazne biti izvršena revizija novog Katekizma koji će uključiti Papine dodatke. Iako Crkva ostaje protivnik artificijelne (umjetne) kontracepcije, katolički parovi, koji koriste (od crkve odobreno) prirodno planiranje obitelji, mogu iz razloga čistog morala "neograničeno" odgoditi trudnoću. Prema ženi koja ima abortus, Papa piše "da zaštiti svoje zdravlje ili skromni životni standard za ostale članove obitelji, mora postojati sažaljenje".

194 stranice su posvećene Evandelju života i jasno su adresirane onim kršćanima i Židovima koji podržavaju izbor abortusa i eutanazije. Kako Papa iskreno priznaje, ni jedna od ove dvije stvari se ne spominju u Bibliji. Razlog tome je da je "sama mogućnost da se život negira, ošteti ili napadne, strana religiji i kulturi života Božjih ljudi".

On uzima hebrejsku Bibliju kao svjedodžbu da je život Božji dar, a ubijanje nedužnih negiranje dostojanstva ljudske vrste koja je i sama stvorena po Božjem liku. "Tko god napadne ljudski život", Papa izjavljuje, "na neki način napada samog Boga". A onima koji smatraju da embrio još nije ljudski život, Papa odgovara: "neće nikada postati čovjek, ako već nije čovjek". Papa poziva sve katoličke snage, svoje stado širom svijeta da izgrade novu "kulturu života". Želi da svaka obitelj i crkvena institucija izgrade "Evandjelje života" u svoju misiju.

U isto vrijeme upozorava svakoga: obitelj, prijatelja, liječnika, bolnicu, političara ili novinara, koji propagiraju abortus, da sudjeluju u grijehu koji uništava ljudski život.

Etički izazov za zakonodavce je očit. "Političari - Papa inzistira - ne mogu odvojiti oblasti privatne savjesti i onoga što javnost traži". Zakoni koji dopuštaju ovakav kriminal su nepravedni i propagiraju "slobodu jačih na račun slabih". "Društvo ima pravo i obavezu da se zaštiti od zla koje dolazi u ime savjesti, pod izgovorom slobode". To su borbene riječi. Među prvim reakcijama su kritike onih skupina koji odobravaju navedene radnje. "To je politički i socijalni dokumenat koji ne ide u korak s razvijenim svijetom", kaže Pamela J. Maraldo, predsjednica Udruženja za planiranje roditeljstva Amerike. Senator Edward Kennedy - demokrat se distancira: "Bit će loše za svaku javnu instituciju koja prihvati da ozakoni stav (bilo koje) Crkve". William F. Buckley, konzervativac, smatra Papine riječi o smrtnoj kazni "previše škakljivima". Protestantski propovjednik Billy Graham, koji se vratio s još jedne svjetske turneje, hvali Papu za "moćnu i promišljenu odbranu svetosti života od nepromišljenog marša modernog svijeta prema nepotrebnoj smrti". Efekat Papinih pisama nije nikada odmah prisutan. Ali "Evandjelje života" je toliko osobito i potrebno da se ne smije ignorirati. Ivan Pavao se nada da će njegove riječi zauvijek potisnuti "kulturu smrti". U posljednjoj fazi svoga papinstva on postaje "revolucionar".

*Priredio i preveo s engleskog Géza L.*





## PAZI! SAD JE URIJEME MILOSNO! SAD JE URIJEME SPASA!



Ova korizma jednom dijelu naše mladeži nije prošla bez zajedničke i dublje pripreme za Uskrs. Naime, uoči Cvjetnice u 7 sati navečer skupili smo se u kapeli sjemeništa "Paulinum" na bdijenje. Naše bdijenje je imalo dva dijela - u prvom su bila 4 čitanja iz Svetog pisma

i kratka "tumačenja" na svako od njih, koja su priredili mladi. Nakon meditativnog tumačenja pročitanih tekstova, mladi su nadahnuto molili i neko vrijeme ostajali u šutnji. Drugi dio započeo je dolaskom braće Mađara, koji su također bdjeli i meditirali u drugoj prostoriji. Mladima se pridružio, kao i uvijek, naš biskup Ivan. Nakon pročitane evanđelja, biskup je kratkom homilijom na oba jezika mladima objasnio "zadaću" koju nam je "zadao" Papa. To je preporod, obnova Crkve, koja se ne smije ostaviti ni za sutra, ni "za poslije". Mora početi u nama samima, naravno, korjenita i - odmah! Jer, jedna od glavnih misli na bdijenju, koja je pratila i meditacije i molitvene zazive, bila je: "Sad je vrijeme milosno, sad je vrijeme spasa!" (2 Kor 6). Također smo razmatrali i misao o Božjoj ljubavi koja je neizmjerana u žrtvovanju Sina za nas i misao o Kristu koji je uskrsnuo jer "nije bilo moguće da Ga smrt zadrži u svojoj vlasti" (Dj 2). Osim blagoslova, biskup nam je podijelio maslinove grančice koje su nam za ovu zgodu poslali mladi iz Barske nadbiskupije. Bdijenje smo završili pjevajući pjesmu "Dobri kralju mira" istovremeno na oba jezika.

Prisjećajući se svega doživljenog s vremenske distance, možda će netko tko je bio prisutan pomalo i posumnjati u to da je svatko od nas odgovoran za preporod Crkve i da ćemo uspjeti. Ali, Isus, naš dragi Gospodin, znajući da će se čak i to događati, kazao je: "Ja sam s vama u sve dane - do svršetka svijeta" (Mt 28), i stoga, više nema straha ni sumnje, već samo milina života življenog s Isusom.

**Vesna Ivanković**

## O USKRSNOJ SVIJEĆI

Redovita **Tribina mladih** održana je u nedjelju 23. travnja u 17 sati. Zanimljivo predavanje održao je o. Ignacije Belak, isusovac iz Beograda. On je detaljno opisao uskrsnu svijeću i značenje njenih dijelova. Rekao je, također, da je Isus svojim uskrsnućem dao smisao našem životu.

Mladi Beograđani i Subotičani postavili su i nekoliko pitanja. Najinteresantnije pitanje odnosilo se na reinkarnaciju. Predavač je objasnio razliku između kršćanskog i panteističkog poimanja života i smrti. Dok se u panteizmu Bog pojavljuje u svim životnim oblicima, dotle kršćanstvo na Boga gleda kao Stvoritelja. Dakle, dok je u panteističkoj religiji moguće nakon smrti prijeći u druge oblike života, na primjer u biljku ili životinju, u

kršćanstvu Bog čovjeka spašava svojom smrću i priprema mu mjesto u vječnosti u vlastitom tijelu.

U predavanju smo mogli čuti i one stvari koje već odavno znamo, a izgledale su nam tako nove kao da ih prvi put čujemo.

Hvala gostima iz Beograda koji su nam osvježili i Tribinu i uskrsne dane svojim prisustvom.

**Jasna**

## MLADI BEOGRAĐANI U SUBOTICI

Subotu, 22. travnja 1995. godine mladi Beograda i Subotice dugo će pamtiti. Toga dana došlo je do prvog susreta mladih iz ova dva grada, do susreta koji je na obje strane ostavio obilje utisaka.

Nakon dočeka i upoznavanja na željezničkoj stanici, uslijedio je susret u katedrali sv. Terezije gdje je vlč. Stjepan Beretić govorio o povijesti katedrale, a ujedno i o povijesti Subotice.

Nakon toga gosti su posjetili sjemenište "Paulinum" i muzej sjemeništa. Potom je uslijedio kratak odmor i ručak kod domaćina da bi se poslijepodne u 17 sati svi zajedno našli pred crkvom Marije Majke Crkve u Aleksandrovu da svojim prisustvom, molitvama i lijepim željama uljepšamo najveći i najljepši dan Mirku i Nataši koji su taj dan pred Bogom postali jedno.

U 19 sati uslijedio je susret u franjevačkom samostanu gdje je o. Marijan Kovačević govorio o povijesti samostana od njegovog nastanka pa do današnjih dana.

Prvi dan susreta završen je večerom u KUD-u "Bunjevačko kolo".

U nedjelju u 9 sati u crkvi na Paliću mladi su sudjelovali na svetoj misi. Nakon toga gosti i njihovi domaćini obišli su jezero Palić. Posjeta Paliću završena je ručkom u Gumelovom restoranu. Istoga dana u 17 sati u Katoličkom krugu održana je Tribina mladih poslije koje su gosti prisustvovali koncertu katedralnog zbora "Albe Widaković". Koncert im je ostao u lijepoj uspomeni. Kasno navečer, teška srca, smo se oprostili od naših dragih gostiju koji su nam za ova dva dana postali pravi prijatelji. Nije bilo teško zavoljeti mlade Beograđane koji su tako otvorena srca i duše došli u naš grad. S njima smo se dobro nasmijali, ali i duboko proživjeli zajedništvo u Kristu našem Gospodinu. Uspostavljeni su i neki vidovi suradnje, naročito u novinarstvu. Uskoro bi trebala otpočeti, nadam se, uspješna suradnja "Zvonika" i "Daha mladosti". Razmijenjeni su telefoni i adrese, a sljedeći susret zakazan je za početak srpnja (jula) u Beogradu.

**Tanja**



Uredila: K. Čeliković

## P R O L J E Ć E

**USKRS JE VRIJEME  
RADOSTI!****Isus Krist je uskrsnuo! Aleluja!**

Sigurno ste svi dobro jeli ovih dana, neki su se i obnovili. Nadam se da nije u pitanju samo odjeća ili obuća, prava promjena se događa u našim srcima. Bez valjane i iskrene ispovijedi ni sveta misa nam ne bi bila pravi susret s uskrsnim Gospođinom. Zato bi zaista bilo dobro da se što češće ispovijedamo i da tako čista srca blagujemo euharistiju.

Uskrsno vrijeme je vrijeme radosti, vrijeme u kojem nas primanje sakramenata vraća Srcu Isusovu. Kršćani su uvijek nasmijani i zadovoljni jer oni u sebi imaju sigurnost vječnog života. Draga djeco, posvjedočite to svojim prijateljima u razredu, na igralištu. Pozovite ih u crkvu. Možda nisu imali priliku upoznati našeg Isusa. Pokažite im kako i koliko vi volite Isusa! Tako ćete postati pravi Isusovi svjedoci.

Proljeće se budi  
preko livada i gora,  
dižite se ljudi  
svanula je zora.

Šareno cvijeće niče  
i pirka vjetrić blag,  
sunce zemlji kliče  
briše snježni trag.

Pjevaju mladi slavuji  
rijeka veselo teče,  
proljeće svuda bruji  
lagano se spušta veče.

Gdje se sunce nalazi noću?  
Da li sunce ima ćebe?  
Da li sunce noću spava?



Kada zalazi da li plače?  
Kada zalazi da li žali?  
Možda mu djeca radost ne znače -  
kod ovog pitanja smo stali.

Možda ga mama kod kuće kara  
možda zbog toga njega nema.  
Izgleda da ga netko stalno vara  
to je današnja ozbiljna tema.

Možda ide na put oko svijeta  
hoće svugdje stići sunce  
hoće vidjeti da li cvijeće cvjeta  
i da li je veselo svako srce.

**Vesna Ivković, IV razred,  
Sv. Rok - Subotica**

**ZLATNA HARFA  
28. SVIBNJA**

Mnoga se djeca već spremaju za Zlatnu harfu koja će se ove godine održati u katedrali - crkvi Sv. Terezije. Svake se godine sve veći broj djece skuplja na ovoj divnoj smotri dječjih crkvenih zborova na opću radost. Toliko divnih dječjih glasova pjeva Gospodinu Isusu, a nakon nastupa slijedi sveta misa u kojoj se pjesma pretvara u pravu molitvu.

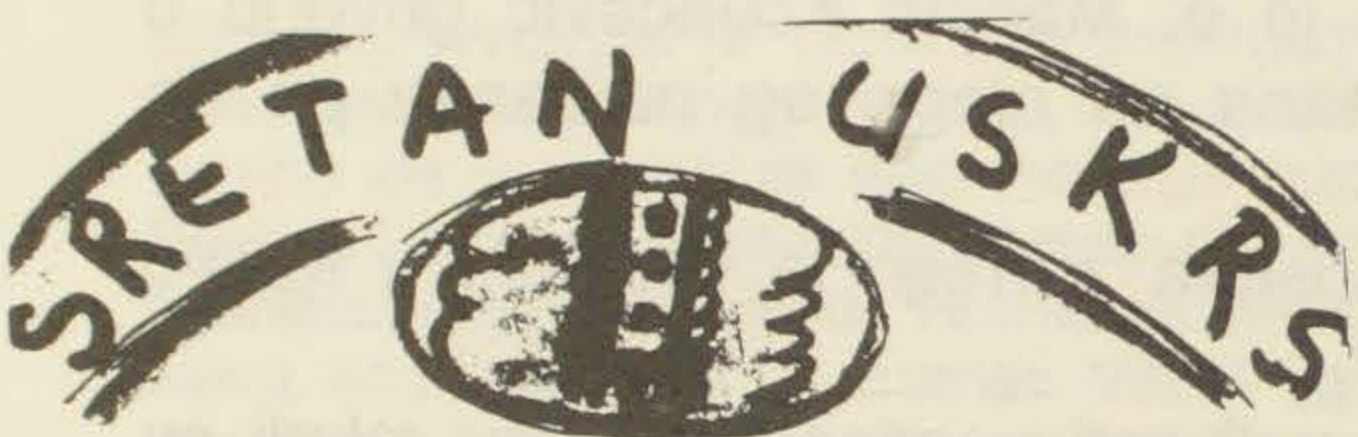
**TKO PJEVA, DVOSTRUKO MOLI!**

*To je stara poslovice, ali i danas vrijedi za sve koji srcem pjevaju Bogu.*

*Sigurno je da je pjevanje pobožnih pjesama dvostruka molitva, no i ostale pristojne pjesme mogu biti na neki način molitva jer šire radost.*

**X. ZASTAVENIE**

TANA  
FAČAROVA  
II.b.

*Iz Medicine***SNJEŽNOBIJELI ZUBI**

Ako ti se na zubima pojavljuju ružne žućkasto-zelenkaste naslage nije teško ukloniti ih. Umoči četkicu za zube u vodu, zatim uhvati njome malo sode bikarbone i dobro time istrljaj zube. Okus neće biti ugodan, ali će zubi biti blistavo bijeli. /MAK/

**BAKIN RECEPT ZA PREHLADU**

Ako te uhvatila dosadna kihavica, pa ti iz nosa neprestano curi, isprobaj ovaj bakin recept:

Uzmi crveni luk navečer prije spavanja, rezreži ga na režnjeve i stavi na noćni ormarić. Ponovi to tri noći redom. Zrak zasićen mirisom luka zaustavit će kapanje iz nosa. Ujutro ćeš, dakako, morati dobro prozračiti sobu! /MAK/

**Molitva jedne djevojčice**

Isusov prijatelj poštuje roditelje i odgojitelje.  
Hvala Ti, Bože, što si nam dao dobre roditelje i odgojitelje.  
Hvala Ti, Bože, što si dao mojim roditeljima da imaju snagu za život.  
Nemoj da ih ostaviš u nevolji i daj da budu hrabri.  
Blagoslovi ih da što više zarade za život.  
Blagoslovi ih i čuvaj ih od zla.  
Molim Te da nas časna uči dobro.  
Župnik nek obavlja što više poslova za našu crkvu.

Marija Jaramazović, II razred, Subotica



ŠALE

TEŽAK LATINSKI IZGOVOR

-Moj sin ne može naučiti latinski, jer mu je izgovor težak - tumači tata profesoru.

- Ne razumijem... latinski jezik ima iste glasove kao i hrvatski.

- Ma nemojte! Recite mi samo kako izgovarate MCMXCV ?

POUČAN PRIMJER

- Mama, učiteljica je jučer poslala Marka kući jer se nije umio!

- A jeste li vi ostali iz toga nešto naučili?

- Naravno, danas se polovica razreda nije umila!

OGLAS

Prodaje se pas. Jede sve. Jako voli djecu.

Vaša pisma



Štovano Uredništvo!

Redovna sam čitateljica Vašeg (našeg) ZVONIKA i mogu reći da je po sadržaju jako vrijedan. Hvala Vam što se trudite informirati i formirati vjernike u vjeri na njihovim životnim putevima...

Jedna od novosti u vašem časopisu, koju sam kao katehistica zamijetila jest DJEČJA STRANA. Jako je pohvalno što ste to uveli. Koja joj je svrha - sama pokazuje. Vjerujem da ćete na taj način zadobiti još više suradnika za Vaš list.

Pozdravljam cijelo uredništvo i želim Vam mnogo Božjeg blagoslova u Vašem radu.

**Katehistica**

**Kristina Ralbovska iz Selenče**

PS. Vjeroučenici župe Presvetog Trojstva u Selenči su kroz korizmu redovito sudjelovali na pobožnosti Križnog puta.

Proživljavanje patnje "Dragog Isusa" su nacrtali na papir.

Stoga Vam šaljem nekoliko njihovih crteža. Ako smatrate da je vrijedno za objavljivanje, neka Vam posluži, a djeci će to biti na radost!

Hvala Vam.

ISUS KRIST UVIJEK JE S NAMA

Gdje god da smo Isus nas prati, u kakvom god da smo sosu, On nas izbavi.

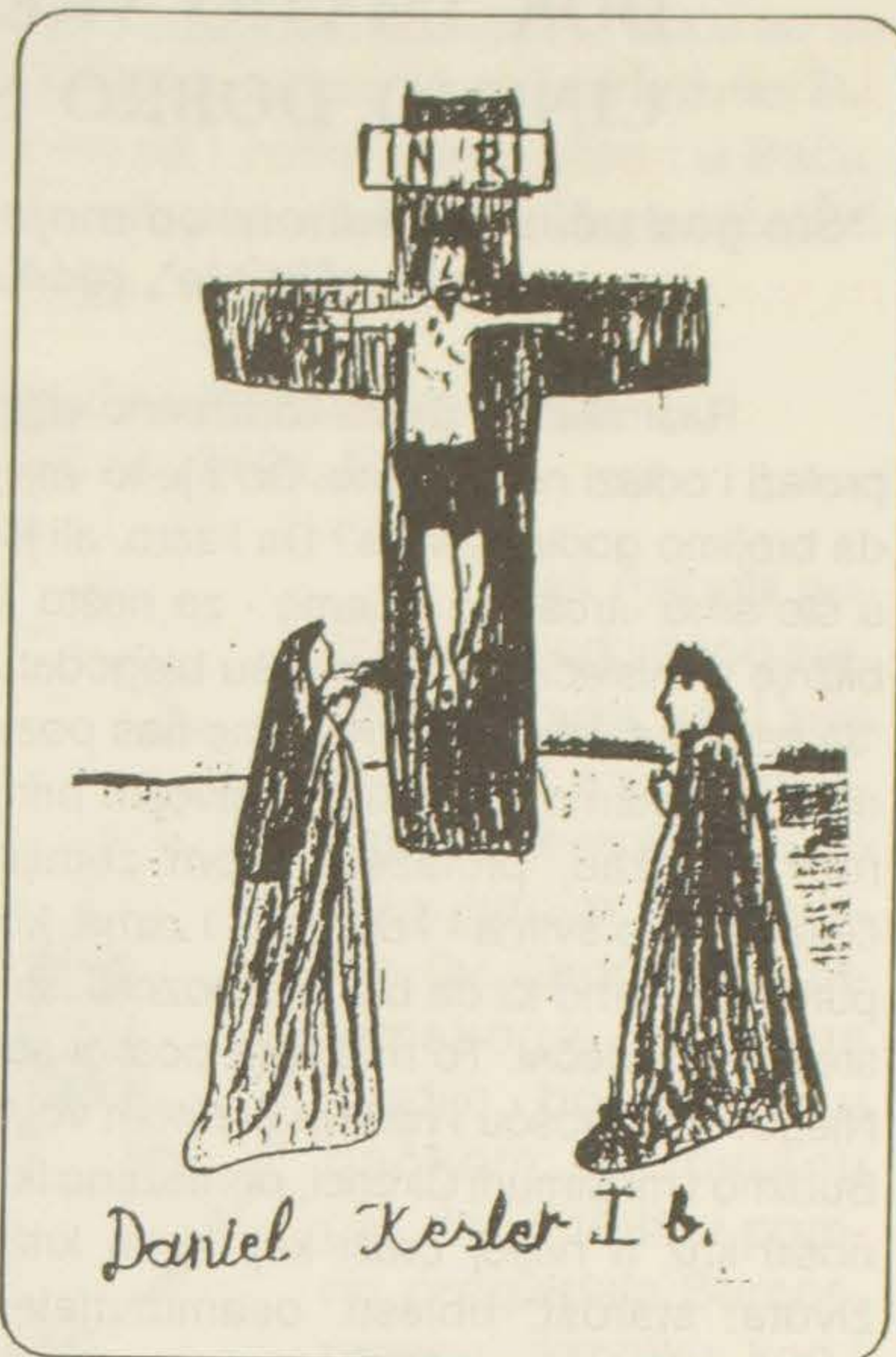
On je s nama u Kini il' Japanu i kad jedemo s dva štapića kinesku hranu.

U crkvi kad se molimo za mir On ispunja svaki naš hir. Na Božić u dom nas prati, pogleda kako smo i što nam radi mati, pa se na nebo kod Boga vrati.

Isus gleda i dobre i zle, On čuva i voli narode sve. Isus čuva i drvo i pticu na grani On ih sve hrani.

Isus Krist uvijek je s nama: i kad smo s društvom i kad nas ubija dosada i tama.

Vesna Krstić, IVa, Sveti Juraj - Subotica



DRAGE ZVONČICE I DRAGI ZVONČIĆI!

Korizma je bila plodna jer su stigli vaši pismeni i likovni radovi. Rado objavljujemo odjek korizme u vama da to bude poticaj i za druge.

Pišite nam i o tome kako živite, pomažete li u svojoj obitelji i onima oko vas, pomažete li u vašoj crkvi? Ta će nam iskustva biti dragocjena, a ono što bude vrijedno, Zvonik će objaviti.

REZULTATI NAGRADNE IGRE

Dobitnici u prošloj nagradnoj igri izvučeni su u Baču, 23. travnja na opću radost mališana. Izvlačenju je bio prisutan i naš SPONZOR - **OBITELJ VACI** iz Subotice. Zahvaljujemo sponzoru i molimo Božji blagoslov na ovu obitelj koja, eto, na ovaj način raduje naše najmlađe. Dodijeljeno je **10 nagrada**.

Dobitnici su :

1. Edita Gašparovski, Bač
2. Danijela Dulić, Mala Bosna
3. Aleksandra Drobac, Bač
4. Josip Balažević, Subotica
5. Jelena Kubanović, Bač

6. Gabrijela Petrov, Deronje
7. Terezija Gašparovski, Bač
8. Slavka Čeljevski, Kucura
9. Jelena Kubanović, Bač
10. Balaša Arnold, Subotica

Nagradno pitanje

Svoje točne odgovore šalžite isključivo na kuponima Zvonika na adresu Uredništva **najkasnije do 26. V 1995.** jer će **izvlačenje** biti na **ZLATNOJ HARFI, 28. svibnja**. Naša adresa je : Uredništvo Zvonika, Ivana Milutinovića 52, Subotica.



Sponzor je obećao glavnu nagradu: **BICIKL**.

KUPON ZVONIKA

U kojem sakramentu Bog oprašta grijehe?

Odgovor: \_\_\_\_\_

Ime i prezime: \_\_\_\_\_

Adresa: \_\_\_\_\_

## DOK IMAMO VREMENA ČINIMO DOBRO SVIMA

**"Što god učiniste jednom od moje najmanje braće,  
meni učiniste", reče Isus**

Razmislimo i u ovo korizmeno vrijeme kako vrijeme brzo prolazi i odlazi nepovratno. Da li je to vrijeme prošlo samo zato da brojimo godine života? Da i zato, ali još više trebamo misliti u što smo utrošili to vrijeme - za nešto korisno za nas i naše bližnje ili misleći samo na našu blagodat i korist. Isus je rekao: "Ja sam put, istina i život" i time nas pozvao da Ga slijedimo. Isus Krist je svojim primjerom pokazao, prolazeći ovom zemljom, čineći dobro svima - i dobrima i zlima, kojim putem trebamo ići da bismo upoznali istinu i stekli život vječni. To možemo postići samo Njegovom milošću i našom čvrstom voljom. Budimo i mi Šimuni Cirenci, pomažimo Isusu nositi križ u našoj braći koji nose križeve života: starost, bolesti, osamu, tjelesne ožiljke, odbačenost i napuštenost čak i od svojih najbližih. Ne moraju svi oni biti i materijalno ugroženi, ali možda su željni da ih netko posjeti, razgovara s njima, sluša ih. Time ćemo ublažiti tugu i boli kojima su opterećeni.

Na ovaj način razmišljajmo i činimo ne samo u ovo korizmeno vrijeme, nego i u sve dane našeg života. Tako ćemo na Uskrs moći veselo zapjevati ALELUJA, ALELUJA!

**Ana Šarčević**

## TI SI TO TRAZIO OD MENE

Poveo si me u sivilo dugih ulica da koračajući s Tobom otkrijem težinu i ljepotu križa. Označio si mi imena ulica, broj kuća, čak i imena ljudi. Sve sam znala, samo si jedno sakrio od mene - da anaprijed znam što se krije iza svakih zatvorenih vrata.

Zato Te molim da mi oprostiš strah i suze kada sam u sobi na krevetu našla staricu bolesnu, bespomoćnu i samu. Hladne sobe sa svojim stanarima pričale su duge i teške priče... Vjerovala sam da sam jaka, da su mi dovoljne spremnost i volja. Boljele su me suze, glad, usamljenost, jad i bol ljudi.

Znala sam da od mene očekuješ da sačuvam smiješak, ljubaznost, a meni se tada učinilo da je sve to u meni zamrlo i nestalo. U strahu sam Te uhvatila za ruku. Govorio si mi: "Ne boj se, ja ću biti jakost tvoja". I shvatila sam da to uistinu jesi i krenula s Tobom dalje.

Čekale su me razne potrebe: naložiti vatru, spremiti stan, donijeti ručak ili nahraniti nekog, nabaviti lijek, donijeti vode i slično. Činilo mi se da je oko mene toliko neriješivih problema. Okupirale su me brige. Opet sam zaboravila da si i moj VODIČ. Oprosti mi, slaba sam. Čula sam Tvoje ohrabrenje. "Ne budite zabrinuti. Pogledajte poljske ljiljane kako rastu". Poslušala sam Te. Počela sam moliti i raditi. Znala sam da si me doveo u ovu situaciju da nešto vidim i naučim. Pomogao si mi shvatiti da je važno prihvatiti Tvoj plan za naš život i ono dobro koje nam Ti

kao Bog želiš darovati kroz trenutačnu patnju. Tvoj križ je najjači znak Tvog blagoslova za nas. Ti si, Bože, u našoj "lađi života" i ona ne može potonuti. Hvala Ti za ovu spoznaju.

**,Viktorija Grunčić**

## RADOST DARIVANJA

Dva najznačajnija dana u životu Isusa su dani njegovog rođenja i Uskrsnuća, slavljani blagdani Božić i Uskrs, koje vjernici očekuju s posebnom pripravom kao dane velikog slavlja. Drugi blagdani se ne mogu usporediti s ova dva jer u životu vjernika znače obnovu i potvrdu vjerovanja.

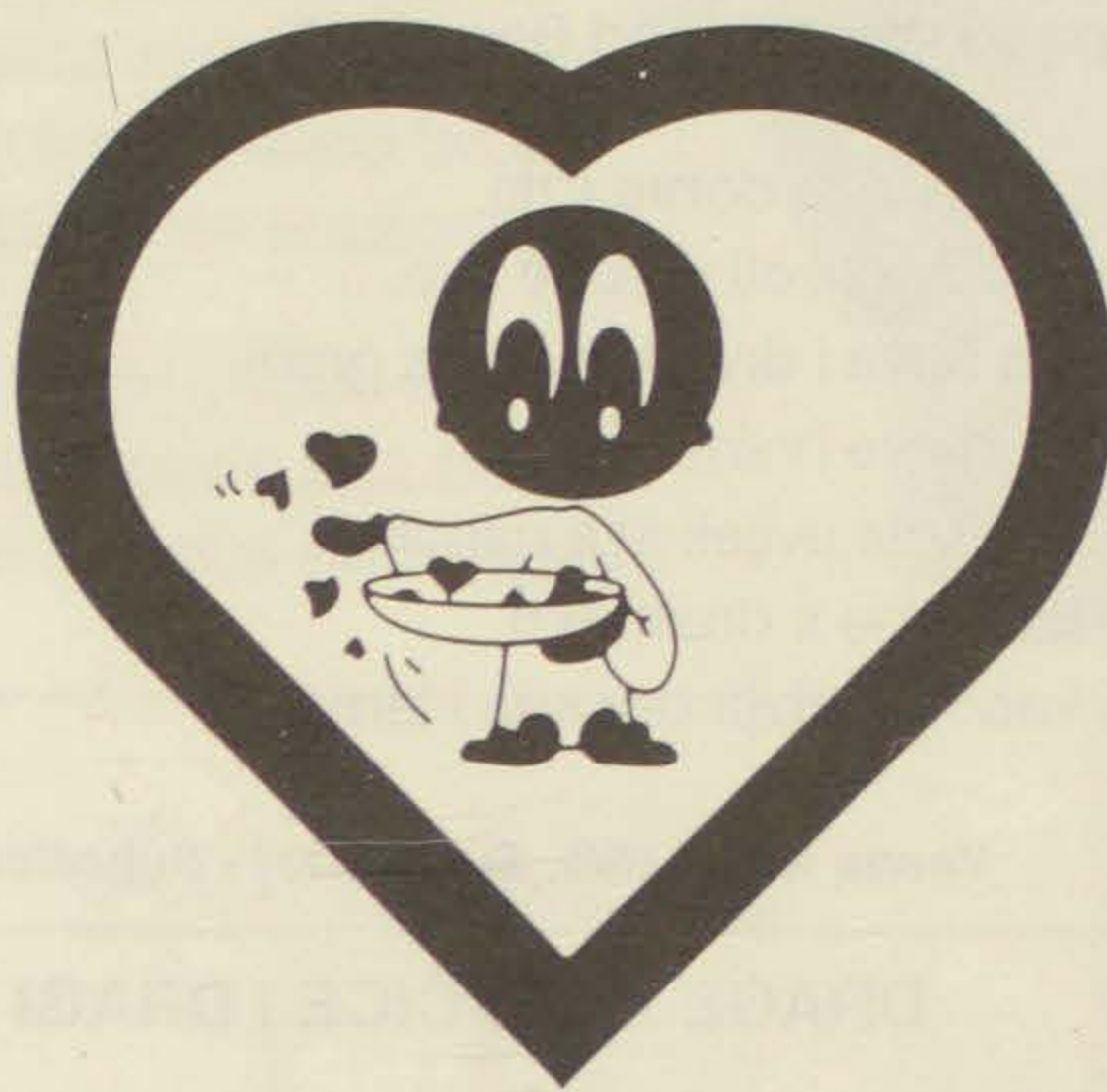
Korizma nam pruža priliku da se više pozabavimo sobom, na to potaknuti razmišljanjem o velikoj žrtvi Isusa za nas. To shvaćanje nam nameće pitanje: a što ćemo mi žrtvovati, čega se odreći? Ovo vrijeme je prilika za razmišljanje o svrsi odricanja od nečega što imamo ili u čemu uživamo, što nam čini zadovoljstvo. Odricanje možemo izraziti kroz suzdržavanje u (ne)činjenjima - prvenstveno u odnosu prema sebi i prema drugima. Duševna odricanja se ne ostvaruju tako lagano kako se to ponekad čini jer, na primjer: teško je pružiti ruku pomirenja onome s kim smo u zavadi ili u netrpeljivosti pri tome ne razmišljajući o tome ko je kriv, nije nam lako obuzdati nezgodnu narav, itd

Zato trebamo stati pred ogledalo, ogledalo svoje savjesti pa ćemo odmah naći potvrdu ovoga. U materijalnom pogledu postoje mogućnosti da se odrekemo pušenja, uzimanja alkohola, prekomjernog uzimanja jela - jednom riječju, od neumjerenosti svih vrsta. Ako od svega ovoga makar nešto prihvatimo to će nam pričinuti radost, pa će nam tako dočekani Uskrs biti radosniji. Radost pruža i odricanje. Da, i te kako je veliko zadovoljstvo odreći se zadovoljstva! Zadovoljstvo odricanja je tim veće što je veće bilo zadovoljstvo uživanja.

U našem narodnom običaju slavljenje Uskrsa je bilo uveličano darivanjem sebe, da se svatko nečim "ponovi". Nekada je ovo bilo pravilo, a danas skoro potpuno zapostavljeno. Kada je riječ o darivanju, zamislimo se koliko je ljudi oko nas kojima je potrebna neka pomoć da bi se i oni mogli obradovati i radosnije dočekati Uskrs; koliki je broj onih koji će i na Uskrs morati postiti jer neće imati mogućnosti za bogatije blagovanje. Ako želimo nekoga darivati, može nam pomoći karitativna služba naše župe, jer će tamo saznati koliko ih je među nama kojima je potrebna pomoć, naročito u hrani. Ako potrebna pomognemo, obradovat ćemo ih, ali će to istovremeno biti i naša radost, jer smo darivali nekoga odricanjem od onoga što imamo. Dovoljno je da pogledamo obilnost našeg posvetilišta pa ćemo vidjeti da imamo što odvojiti za one koji nemaju ništa.

Sjetimo se da je netko nekada i nama pomogao, a da za uzvrat od nas nije ništa tražio. Evo nam prilike da to uzvratimo pomaganjem drugoga. Zato ne smije biti dvoumljenja: darivati ili ne, već prema svojoj mogućnosti učiniti još nekoga radosnim.

**Alojzije Stantić**



*Ljubav je darežljiva*

Uređuje: Stjepan Beretić

## ZAŠTO SE NAŠ LIST ZOVE "ZVONIK" ? - 2. DIO

Zahvaljujući opširnom, 7. ožujka 1995. godine napisanom pismu fra Josipa Špehara, čuvara Franjevačkog samostana svete Marije u Baču, u kojem se on osvrće na ovaj Povijesni kutak u "Zvoniku" broj 4-5 navodeći "više netočnosti", pruža nam se mogućnost da još bolje upoznamo povijest i značaj drevnog nam grada Bača. Evo što nam priopćuje fra Josip.

### O BAČKOJ TVRĐAVI

"Današnji ruševni ostaci tvrđave u Baču nisu iz 8. stoljeća, već iz 14. stoljeća. Svi povijesni izvori govore da je do tada tvrđava bila znatno skromnija, pretežno od zemlje i drva, dok je od kaločko-bačkog nadbiskupa nije preuzeo 1338. kralj Karlo Robert i do 1342. izgradio kao veliku, zidanu, kakve su se u ono doba podizale i drugdje u Europi, što se vidi i po stilu, posebno kapelice. Nakon izgradnje kralj je morao ponovno predati tvrđavu nadbiskupu i ona je i kasnije više puta obnavljana i rušena, ali ono što mi danas vidimo od te tvrđave, ostaci su gradnje iz 1338. do 1342." To je zaista tako. Ono što sada vidimo od tvrđave je iz 14. stoljeća. Ali i sam Fra Josip primjećuje da je prije ove tvrđave bila ona starija, "od zemlje i drva". A o toj tvrđavi Salzburški ljetopis, prema pisanju Stefana Blaskovitza, tvrdi da se Bač izričito spominje kao tvrđava Avara. Prema tome je na mjestu tvrđava da je prva tvrđava na području Bača postojala već u 8. stoljeću.

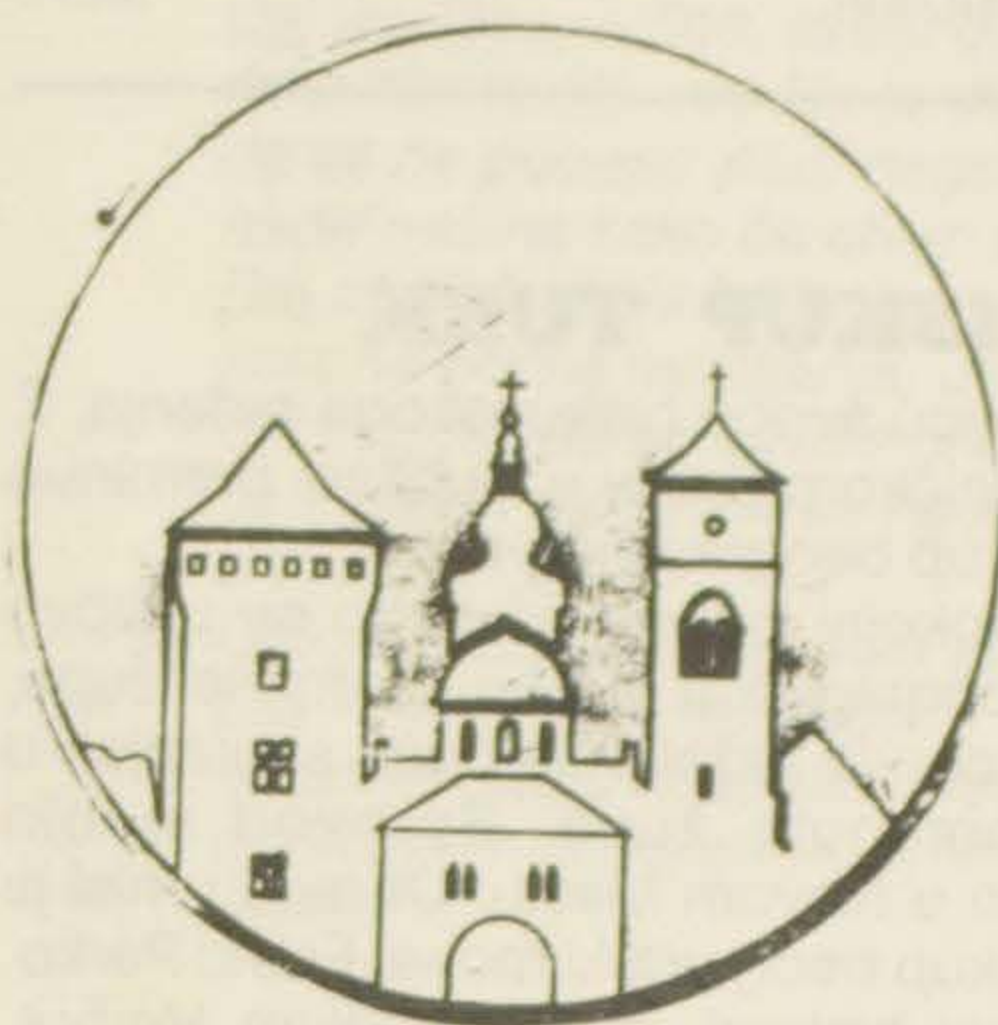
Vrijedilo bi još pisati o značaju starodrevne kapele svetoga Antuna Pustinjaka u šumi kod Bača. Na osnovu stila kasne gotike, u kojoj je građena, kapela je "iz 15. ili početka 16. stoljeća" – piše fra Josip uz primjedbu: "Sve do 1828. godine" tu su kapelu opsluživali "fratri bačkog franjevačkog samostana". Uz to spominje ne male napetosti s mjesnim župnikom, napose s Valentinom Polereczkym čijim nastojanjem je 1828. godine franjevcima oduzeta uprava nad spomenutom kapelom.

### U BAČU SU ŽIVJELI KANONICI KRIŽNICI SVETOGA GROBA – TEMPLARA U BAČU NIJE BILO –

"Franjevačka crkva Sv. Marije u Baču nije nikada bila templarska, niti su templari ikada imali svoju kuću u Baču" – tvrdi fra Josip, pa dodaje kako je u 17. stoljeću isusovac Szentiványi Márton površno pročitao u Kronici bačkog samostana ovu rečenicu: "Bacsini sunt... templariorum canonicorum s. Sepulchri, vulgo cruciferi canonici... fuit Bacsini etiam praepositura eorundem canonicorum". To je tim više istina kad se zna slijedeće: "U arhivu Reda ivanovaca, koji se nalazi na Malti, gdje se nalazi i arhiv templara, u popisu templarskih preceptorata iz ugarskih i hrvatskih krajeva Bač se nigdje ne spominje". Dalje ovako piše o Josip: "Dakle, radi se o Redu kanonika Sv. Groba, pučki zvanih kanonici križnici. Oni su na odjeći imali križ, kao i templari, ivanovci i teutonci Sv.

Marije... Templari se nikada nisu zvali kanonici, već službeno "Milites templi", imali su male crkve i kuće su se zvale preceptorati, a ne prepoziture. Kanonici križnici Sv. Groba imali su prepoziture i velike crkve. Kao i u Baču, imali su veliku crkvu u romaničkom stilu u Glogovnici kod Križevaca, isto Sv. Marije.

### FRANJEVAČKA CRKVA U BAČU JE IZ 12. STOLJEĆA



"Naš najbolji poznavatelj crkvenog srednjovjekovlja, dr Ljelja Dobronić, koja je napisala i o templarima i o Regularnim kanonicima Sv. Gropa Jeruzalemskoga povijesne studije, boravila je u bačkom samostanu par dana 1988. i pomno pregledala Samostansku kroniku, kao i crkvu, čak i na tavanu

gdje su vidljivi završeci romaničkih prozora na lađi crkve od kamena, jednaki kao i na apsidi, i ukrasi slijepih arkada, izjavila je da nema nikakve dvojbe da je ova crkva iz 12. stoljeća i da je pripadala spomenutim kanonicima križnicima".

### SAMOSTAN SVETE MARIJE

"Najstariji naslov crkve i samostana, a to je i danas... je crkva Sv. Marije... U prvo doba to je bila Prepozitura Sv. Marije kanonika križnika, pa Franjevački samostan Sv. Marije, a za turske vlasti, kako iznosi Evli Čelebi, džamija koja je nekoć bila 'znameniti stari samostan'. Od dolaska franjevac iz Gradovrha (Tuzla) 1688. u Šematizmu Bosne Srebrene uvijek se spominje kao 'Conventus S. Mariae', pa je i danas titul crkve i samostana jedino tako ispravan."

### NAŠ BAČKI ZVONIK NEMA PREMCA

Bački zvonik se "ne može uspoređivati s ostalim zvoncima jer je jedini svoje vrste – unikum – i nije to baš samo obični romanički zvonik. U srednjem vijeku i šire od Bačke nije bilo tako monumentalnog zvonika (45 m visine), kao ni crkve. Ima on svoj stil. U visini zvona 4 prozora bifore, iznad kojih su tipična 4 okrugla prozora i na sve četiri strane pravilno raspoređeni. Imao je on i svoju zidanu kapu od kojih su samo ostaci ostali ispod sadašnje bakarne. Stoljećima su gromovi u njega udarali jer nije bilo gromobrana pa je čudo da je i ovakav ostao do danas. Od gromova su više puta i zvona stradala."

*Ovim izražavam i svoju osobnu zahvalnost fra Josipu, koji je svojim pismom još više osvijetlio značaj grada Bača i njegovih starina.*

In memoriam

**MONS. MATIJA ZVEKANOVIĆ, BISKUP**

U ponedjeljak, 24. travnja 1995. godine, u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije biskup mons. Ivan Péntzes služio je svetu misu zadušnicu za svog predčasnika mons. Matiju Zvekanovića o četvrtoj obljetnici njegove smrti. S njim je koncelebriralo desetak svećenika, a na misi su bili prisutni sjemeništarcu sjemeništa "Paulinum" te lijepi broj vjernika.

U prigodnoj homiliji biskup Péntzes istakao je tri vrline svog Predčasnika: ustrajnost u radu i molitvi te neumornu brigu za jedinstvo biskupije. Osobito je naglasio kako je u svojoj kapelici provodio mnoge sate u molitvi. /A./

Novo Mesto

**UMRO BISKUP TURK**

Točno na 15. godišnjicu svoga biskupskoga ređenja, tj. 20.04.1995. godine u svećeničkom domu u Ljubljani preminuo je mons. Alojz Turk, nadbiskup beogradski u miru.

Prije osam godina pokojni biskup povukao se u Novo Mesto gdje je intenzivno pomagao u pastvi centralne župe, osobito kao ispovjednik. Stoga je zaželio da bude sahranjen u Kaptolsku grobnicu spomenute župe. Sprovod je bio 25.04.1995. godine u 11 sati u Novom Mestu. Obredu i misi je predsjedao sadašnji nadbiskup beogradski mons. Franc Perko. Bili su prisutni svi slovenski biskupi, mons. Joakim Herbut, biskup skopsko-prizrenski i mons. Juraj Jezerinac, pomoćni biskup zagrebački te apostolski nuncij za Sloveniju. Pokojnika je ispratilo 120 svećenika i mnoštvo naroda. Homiliju je održao mons. Franc Perko, a oproštajne govore mons. Joakim Hebut i domaći prepozit-župnik.

Pokojnog biskupa preporučamo u molitve vjernika, jer mu je jedina želja koju je zapisao u svom testamentu bila: "Molite za mene". /A./

**UMRO MSGR. BARTUSZ JÓZSEF**

Naša biskupija ostala je bez još jednog uglednog svećenika. U ponedjeljak, 10. travnja 1995. godine Gospodin je s ovog svijeta pozvao u svoje divno Kraljevstvo papinskog kapelana, umirovljenog senčanskog dekana i župnika senčanske župe Sv. Stjepana mons. Bartusz Józsefa. Preminuo je u 81. godini života i u 57. godini svećeništva.

Pokojnik je sahranjen u svećeničku grobnicu na senčanskog gornjo-gradskom groblju. Svetu misu zadušnicu i sprovodne obrede predvodio je subotički biskup mons. Ivan Péntzes zajedno sa zrenjaninskim biskupom mons. Huzsvár Lászlom. Pokojnika je ispratilo tridesetak svećenika i mnoštvo Božjeg naroda.

Sjetimo se ovog našeg uglednog svećenika u svojim molitvama. Neka ga Gospodin nagradi vječnom radošću za sve ono što je ovdje na zemlji učinio u njegovom vinogradu, a našoj biskupiji neka podari nova duhovna zvanja. /A./

**UMRO BISKUP GRADIŠĆANSKIH HRVATA**

Stefan László, umirovljeni biskup gradišćanskih Hrvata, umro je u svojoj 82. godini života.

Teologiju je završio u Beču. Na Papinskom sveučilištu "Gregoriana" u Rimu doktorirao je iz teologije i crkvenog prava. Godine 1954. postao je prvim apostolskim administratorom, a 1960. i biskupom Eisenstadta (Železno) koji je središte pokrajine Gradišće (Burgenland) gdje živi oko 40 tisuća gradišćanskih Hrvata.

U ovoj pokrajini i u čitavoj Austriji biskup László bio je jedan od najuglednijih crkvenih dostojanstvenika. /A./

**SLABO POZNATI ZNACI SRČANOG UDARA**

(Nastavak iz prošlog broja)



Pogledajmo stoga pojedinačno simptome infakta:

a) **Indigestia (probavne smetnje)**. Budući da većina od nas trpi zbog krčenja stomaka, bar od vremena do vremena, indigestia se često ne uzima ozbiljno ili se na nju uopće ne osvrćemo.

Za razliku od obične boli u stomaku, trbušna nelagodnost prouzročena srčanim udarom, rijetko rezultira oštrim, probadajućim bolom, pa čak ni u području koje je osjetljivo na dodir. Najvjerojatnije da će pacijent osjećati naduvenost često povezanu s prigušenim bolom, s osjećajem gorenja i gađenja.

Antacidi (sredstva protiv želučane kiseline), crijevni pokreti i podrigivanje, mogu samo djelomično pomoći, jer se nelagodnost obično nastavlja.

Indigestia može uputiti na posebnu vrstu srčanog udara. Naime, oštećenje se može dogoditi na stražnjem zidu srca zbog blokade desne koronarne arterije. Bolovi koje stvaraju živci stomaka locirani su vrlo blizu srčanim bolovima, a pojavljuju se na zadnjoj strani zida srca.

b) **Bol na donjoj vilici**. Redovito se širi na obje strane vilice čeljusti, a ponekad prelazi na obje strane vrata. Ponekad se, pak, bol pojavi najprije na vratu.

c) **Bol na ruci i ramenu**. Iako je lijeva ruka najprije napadnuta, bol se može također proširiti preko ramena sve do desnoga ramena. U rijetkom slučaju i sama desna ruka biva napadnuta. Ruka se teško podiže, kao da je teža od normalne. Bol obično nije oštra već tupa i širi se prema zglobovima i prstima, većim dijelom unutar ruke, pa ne možete opipati mjesto gdje je bol locirana - kao što se to može učiniti kod povreda.

d) **Kratko disanje**. Mnoge žrtve infarkta su se tužile kako teško dišu, zamaraju se i teško gutaju zrak. To se primjećuje već nakon običnog rutinskog napora. To pomanjkanje zraka opisuje se kao "glad za zrakom" i ta glad ne prestaje s odmaranjem. Čovjek može sjesti na nekoliko minuta i osjetiti kao da se normalno disanje povratilo. Ali čim ustane i prošetala, teško disanje opet počinje. Glad za zrakom je simptom koji se često zanemaruje, naročito kod starijeg svijeta. Taj simptom se pripisuje najčešće onoj uzrečici: "Pa on je već 60-godišnjak, znaš ti to!"

e) **Zamor i zamaranje**. Kratko disanje ide najčešće podruku sa zamorom koji zahvaća cijeli organizam čovjeka i nije ograničen samo na neki dio tijela. Neki je čovjek prvi put posumnjao da se radi o srčanom udaru kad je potpuno iscrpljen došao do svog stana na V katu zgrade, kamo se prije svaki dan penjao bez naročitih teškoća.

"Ne osjećam se baš dobro!" - to je vrlo značajna konstatacija! Od 20% pacijenata, koji su imali tzv. "tihu" infarkt, koga nisu prepoznali, imali su prethodne simptome koje su oni ili njihov liječnik zanemarili uzeti u obzir, tvrdi jedan kardiolog-specijalista. Osjećaj: "nije mi baš dobro" - tjednima, danima, pa čak i satima - to je onaj osjećaj prije stvarnog srčanog udara! "Ako osjećate da s vama nešto nije u redu, posjetite doktora! Činjenica je da je svaki čovjek najiskreniji samom sebi. On može sigurno reći kad se ne osjeća baš dobro i on je najbolji sudac da prosudi kad mu je pomoć zaista potrebna! - veli isti specijalista.

"Medicina danas može učiniti mnogo da se umanjuje širina i komplikacije srčanog udara, uključivši i komplikaciju smrti! No, suvremene mogućnosti tretmana uspijevaju bolje ako se primijene ranije! - veli dr Weaver. "Najidealniji tretman se može postići unutar jednog sata. Nažalost, previše ih ima koji zakasne da nešto poduzmu ranije i malo ih ima koji otvore vrata zgodnoj prilici!" - zaključuje isti stručnjak."

"**Najjače oružje protiv infarkta jest - vrijeme!**" - dodaje dr Aires. "Ako čovjek prepozna simptome dovoljno rano i zatraži pomoć što prije, šanse dugog i plodnog života povećat će se u ogromnom stupnju!"

Prema RD/94.

Priredio i preveo: Antun Miloš

## DA LI JE ISUS PRVI USKRSNUO?

*Imam u kući Bibliju. U njoj čitam i ovo: "Krist uskrsnu od mrtvih, Prvina usnulih!" Na vjeronauku sam učio da je Isus još prije svoje smrti uskrisio Lazara koji je bio već 4 dana u grobu. Kako razumjeti sv. Pavla u Kor 15,20 citat koji sam gore naveo, jer onda nije Isus prvina usnulih i uskrslih!? Ako mi možete odgovoriti, bit ću Vam jako zahvalan.*

**Zoran**

Vidi se da ste prigodom ovog Uskrsa dublje razmišljali o otajstvu uskrsnuća, te da imate od Crkve odobrenu Bibliju, jer sasvim točno citirate sv. Pavla. Međutim, treba upotpuniti Vaš navod da je Isus uskrisio samo Lazara. Valja spomenuti i Jairovu kćer (Mt 9,18) i mladića iz Naima (Lk 7,11) koje je Isus također uskrisio "prije". Bilo je takvih čudesa u Starom zavjetu: kad je ono prorok Ilija uskrisio sina udovice iz Sarepte (1 Kr 17,17) i prorok Elizej uskrisio sina jedne Sunamićanke. Bilo je i drugih takvih čudesa. Djela apostolska spominju također dva slučaja ustajanja od mrtvih: prvi je kad je Petar u gradu Jopi uskrisio Tabitu, a drugi kad je Pavao u drevnom gradu Troji podigao iz mrtvih Eutiha (Dj 9,36 i 20,9).

Sva gore spomenuta podizanja od mrtvih bila su prava čudesa, ali se u bitnom razlikuju od Kristova uskrsnuća. Biblijska čuda opisuju, doduše, ustajanje od mrtvih i vraćanje u ovaj naš zemaljski život, ali da bi se jednom opet umrlo. "Isusovo uskrsnuće, naprotiv, nije povratak u ovozemaljsko bivstvovanje nego za život vječni" i to zajedno s ljudskim tijelom. Naša nas vjera uči da ćemo i mi to isto doživjeti na Sudnji dan.

Ponovno oživljavanje, o kojima govore biblijska čuda, znače samo produžavanje ljudskog života na ovom svijetu sve dok se jednom mora konačno umrijeti, da bi tada mogao započeti neprolazni, vječni život.

Isus Krist je u svojoj cijelosti, stoga i u svojoj tjelesnosti, uskrsnuo u svoju punu stvarnost i besmrtnost. Zato Sveto pismo veli: "Mi znamo da Krist, koji je od mrtvih uskrsnuo, više ne umire, smrt više njime ne gospoduje!" (Rim 6,9). Kristovo uskrsnuće nije samo čin Očeve moći i vlasti i konačni dokaz Kristova božanstva, nego i temelj i početak novoga stvaranja kroz "pashalni misterij". Naime, po smrti i uskrsnuću Kristovu mi smo izbavljeni od grijeha i smrti i uzdignuti na novi život Djeteta Božjeg. Zato Pismo kaže: "Bog, bogat dobrotom i milosrđem, zbog velike ljubavi kojom nas uzljubi, nas koji bijasmo mrtvi zbog grijeha, oživi zajedno s Kristom te nas zajedno s njime uskrisi i posadi na nebesima u Kristu Isusu." (Ef 2,5). To je, dakle, srž i srce kršćanske vjere. Po vjeri i Krštenju mi smo već sada ucijepljeni u Isusa Krista - Uskrsloga.

Isusovo uskrsnuće od mrtvih je sadržaj i središte čitave povijesti spasenja. On je alfa i omega, početak i svršetak svega stvorenoga.

**Antun Miloš**

### PISMA ČITATELJA

#### POVODOM MEĐUNARODNOG DANA ZDRAVLJA

Život je Božji dar. Dar koji obvezuje da bude ispunjen pravim vrijednostima, njegovan, plodan, potpun. Život je potpun ako ga ispunjava zdravlje - a **zdravlje je po SZO /Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji/ POTPUNO FIZIČKO, PSIHIČKO I SOCIJALNO BLAGOSTANJE, A NE SAMO ODSUTNOST BOLESTI.** SZO su osnovale UN 1948. godine u Ženevi. Tada je ujedno 7. travnja proglašen Međunarodnim danom zdravlja koji obilježava cijeli svijet.

Ovaj trenutak našeg življenja bremenit je nedaćama, stresovima, besparicom, strepnjom... Ali ovaj trenutak ne mora i ne smije biti ispunjen mržnjom, neradom, alkoholizmom, drogom, duhanom i zlom koje direktno utječe na naše tjelesno i

duhovno zdravlje. Dužni smo starati se o Božjem daru - svom zdravlju i zdravlju svojih bližnjih. Otkloniti bolest znači živjeti uredno: bez alkohola, droge, bez duhana; umjereno se hraniti i raditi; čuvati san, povremeno posjetiti liječnika i voljeti...

Fizičko zdravlje se čuva urednom ishranom, radom i odmorom, a psihičko-ljubavlju: ljubavlju prema drugima, prema Bogu i prema sebi.

Sjetimo se ovom prigodom svog zdravlja i odagnajmo od sebe ove tjeskobne dane te primimo svu toplinu i mudrost riječi moleći "Molitvu za sebe" sv. Thomasa Morea:

*Daj mi tjelesno zdravlje i smisao da ga što bolje čuvam.*

*Daj mi, Gospodine, svetu dušu*

*da u oku zadrži sve što je dobro i čisto,*

*da se ne potrese zlom nego da uvijek*

*nađe načina kako će stvari staviti u red.*

*Daj mi dušu koja izbjegava dosadu,*

*koja ne pozna mrmljanja, uzdisanja i jadikovanja.*

*Ne dopusti da se suviše brinem*

*oko onoga što bi uvijek htjelo rasti,*

*a zove se "ja".*

*Gospodine, daj mi smisla za humor.*

*Daj mi milost da mognem*

*razumjeti šalu, upoznati malo sreće*

*u životu, i s drugima je dijeliti.*

*Amen.*

**Katica Pavlov, Sombor**

#### Poštovano Uredništvo, sretan vam Uskrs!

Pišem vam u ime svih vjernika župe Sv. Mihovila arkandela iz Bačkog Brega, ili, kako mi kažemo, Berega. Ujedno izražavam zadovoljstvo što se pojavilo pravo i, nadajmo se, stalno glasilo svih nas koji ovdje živimo i koji smo dugo čekali da se pojavi baš ovakav, naš katolički list.

Zovem se Marko Tucakov, 17 mi je godina i pohađam III razred srednje medicinske škole u Somboru. Ja osobno, kao i naš župnik vlč. Josip Miloš i vjernici naše župe, mislim da bi bila šteta da neki značajniji događaji ili vijesti ne budu objavljeni baš u "Zvoniku", a takvih događaja je ovdje, u Beregu, na kraju prošle i početkom ove godine zaista bilo. Isto tako i mi, kao i vi, želimo da se u "Zvoniku" nađu novosti iz svih, pa i najmanjih župa naše biskupije. Želio bih da ovo bude početak plodonosne suradnje, jer smo mi u biti jedno. Zato evo nekoliko događaja koji su obilježili naš život.

25. 10. 1994. godine posvećena je kapela koja se na mjesnom groblju gradila još od prije tri godine. Završni radovi na kapeli još su u toku, a planirano je i uređenje zelene površine oko nje i na cijelom groblju. Na kapeli je zvonik u koji tek treba doći zvono, a planira se i unutrašnje ozvučenje. Kapelu je posvetio vlč. Josip Miloš, a prisutno je bilo mnogo vjernika.

Na kalvariji našega groblja stoje tri nova drvena križa. Oni su postavljeni na Veliki Ponedjeljak, 10. IV 1995. godine na mjesto postojećih, koje je odavno ošteti zub vremena, tako da su bili polusrušeni. Središnji, Isusov križ je najviši i izdiže se iznad cijelog sela.

Postojao je i križ na granici kolutskog i bereškog atara, na putu od Berega za Kolut i Sombor, ali taj je križ 1992. odsječen na metar od zemlje. I ovdje je podignut novi križ, a sva četiri križa blagoslovio je naš dragi biskup Ivan Pénzes. Za svaku osudu je rušenje križa i zato smo novi križ shvatili kao pobjedu. Međutim, kad se činilo da će taj novi križ na kolutskome putu ponovno oživjeti, on je nakon samo pet dana srušen, u noći između Velike Subote i Uskrsa. Iako smo zbog ovog čina povrijeđeni, znamo da Božja ruka stoji i nad ovim rušiteljima.

Eto, toliko prvi put iz Berega, drago Uredništvo. U nadi da ćemo i mi naći svoje mjesto u "Zvoniku", pozdravlja vas čitav Bereg.

**Marko Tucakov, Bački Breg**

## MISA ZA JUBILARCE

U Maloj Bosni, 14.05.1995. godine u 10 sati bit će sveta misa zahvalnica za sve one koji slave 5, 10...25...50. obljetnicu braka. Pozivaju se svi oni koji su vjenčani u Maloj Bosni ili sada žive na teritoriji župe Mala Bosna da dođu na ovu svetu misu zahvalnicu. Na kraju mise pjevat će zbor HKPD "Matija Gubec" iz Tavankuta.

## MOLITVENI SUSRETI MLADIH

Svakog ponedjeljka u 20,15 sati u kapeli samostana sestara "Kćeri milosrđa" u Subotici, Skerlićeva 4/a, molitvena zajednica "BETLEHEM" održava molitvene susrete mladih. Pozivamo sve koji žele moliti zajedno da nam se pridruže. Zajednička molitva uprisutnjuje Isusa prema njegovom obećanju: "Gdje su dvoje ili troje sabrani u moje ime, tamo sam i ja među njima".

## TRIBINA MLADIH

U Subotici, 21. 05. 1995. u 18 sati nova Tribina mladih! Naša tribina doživjela je proljeće. Dodite da zajedno učinimo da ona "poraste" do "jeseni" i donese željene plodove!

Tema: Ostvarenje žene u redovničkom zvanju.

Predavač: s. Silvana Milan

## VJERSKA EMISIJA NA RADIO SUBOTICI ČETVRTKOM U 19 SATI

**TREĆI SUSRET BRAČNIH PAROVA**  
**19. SVIBNJA 1995. GODINE**  
**U 20 SATI U ŽUPI SV. ROKA**  
**TEMA SUSRETA: LJESTVICA VREDNOTA**

## MISE U SUBOTIČKOJ BOLNICI

Svaki dan u 16 sati

Nedjeljom u 10 sati

**MISA MLADIH ZA MIR**  
**SVAKOG PRVOG PETKA U MJESECU**  
**U 20 SATI**  
U KAPELI CRNE GOSPE  
FRANJEVAČKOG SAMOSTANA  
U SUBOTICI

## 250. OBLJETNICA DOSELJENJA SLOVAKA

Slovaci su 30.04.1995. u Bačkom Petrovcu zahvalili Bogu za 250 godina življenja na ovim prostorima.

<0> <0> <0>

## DAN MLADIH '95

U Baču je 2. svibnja 1995. godine održan tradicionalni susret mladih Subotičke biskupije. Tema susreta bila je: Biblijski temelji mira. Gost susreta bio je o. Herbert Froehlich iz Heidelberga. Bilo je prisutno oko 200 mladih iz različitih župa naše biskupije.

<0> <0> <0>

## UMRLA SESTRA VJEKOSLAVA IZ DRUŽBE SESTARA "NAŠE GOSPE"

<0> <0> <0>

## OSMOSMJERKA

B	O	G	T	S	O	L	T	E	J	V	S
H	Č	O	V	J	E	K	Z	V	E	Z	V
U	E	S	P	L	R	I	B	A	R	V	E
R	G	P	LJ	I	S	A	O	J	U	O	Ć
K	I	O	Ž	U	S	T	R	U	Z	N	E
J	P	D	S	N	D	M	G	L	A	I	N
A	A	I	A	H	A	I	O	E	L	K	I
R	T	N	N	V	S	K	I	L	E	F	K
P	I	L	A	T	I	H	R	A	M	F	A
NJ	A	B	I	V	S	D	O	G	A	L	B

SVJETLOST, BOG, GOSPODIN, EVA ČOVJEK, KRIŽ, DAVID, KRUH, JERUZALEM, EGIPAT, JA. PISMO, HRAM, FELIKS, SVEĆENIK, ISUS, PILAT, GROB, ZVONIK, ALELUJA, RIBA, LJUDI, SVIBANJ, BLAGO, ANA.

Potražite ove riječi u osam smjerova i precrtajte ih. Ostat će slova čije će rješenje biti dvije riječi koje otkrivaju značajan događaj u mjesecu svibnju u našoj biskupiji.

Sastavio: Dominik Nosál 13, Selenča

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/24-740. Glavni i odgovorni urednik: Andrija Anišić; zamjenik glavnog i odgovornog urednika: Franjo Ivanković; tehnički urednik: mr Ervin Čeliković; lektor i korektor: Katarina Čeliković; vinjete: Cecilija Milanković. Uredničko vijeće: Josip Anišić, Stjepan Beretić, Marko Forgić, Bela Gabrić, Vesna Ivanković, Andrija Kopilović, o. Marijan Kovačević, Grgo Kujundžić, Antun Miloš, Josip Pekanović, Ivan Piuković, Blaženka Piuković i Branko Vacil. Tiraž 2800. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "GLOBUS", Otmara Majera 10, Subotica, Tel: 024/51-202.